

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

14 лютага 2003 года

№ 7 (408)
Выходзіць па пятніцах

ПАНОС Тэлетыдзень

Калгаснікі пішуць ва ўрад

АСТРАВЕЦ. Са скаргай на свайго старшыню да прэм'ер–міністра Генадзя Навіцкага звярнуліся калгаснікі калгаса імя Карла Маркса .

Кожны з трынаццаці скаржнікаў гадуе ад трох да пяці непаўналетніх дзяцей. І з восені мінулага года яны перасталі атрымліваць дапамогу на дзяцей. На неаднаразовыя звароты, гаворыцца ў скарзе, старшыня калгаса адказваў, што няма грошай у калгасе. У Астравецкім раённым аддзеле сацыяльнага забеспячэння калгаснікам адказваюць, што грошы на дапамогу для дзяцей своечасова пералічваюцца ў калгасы. Але старшыня калгаса **Слава Насута** тлумачыць, што ў калгасе грошай няма. У калгаснікаў узнікае пытанне: куды ж дзяваюцца грошы?

Бацькі, што не атрымліваюць дапамогу на дзяцей, звярталіся да начальніка ўпраўлення сельскай гаспадаркі **Віктара Даўговіча**, які пацвердзіў, што ў калгасе няма грошай для выплаты на непаўналетніх.

Урэшце калгаснікі звярнуліся да старшыні Астравецкага райвыканкома **Адама Кавалькі** і папрасілі разабрацца і дапамагчы атрымаць належныя ім грошы. У скарзе прэм'ер–міністру сяляне пішуць, што "фактычна Кавалька не пажадаў нам дапамагчы, толькі заявіў пра тое, што няма грошай у калгасе. Нас вельмі абурыла такое стаўленне да нашых бедаў".

"Мы жывём на дзіцячую дапамогу, – працягваюць калгаснікі. – Бо не працуем, знаходзімся ў адпачынку па догляду за дзецьмі. Тое, што нашыя дзеці галадаюць, іх (раённых чыноўнікаў) не турбуе".

У скарзе гаворыцца, што ў дзяцей адабранае законнае права на дапамогу, а гэта значыць, – на маленькую хлебную скарыначку, якая ім належыць. Заяўнікі сумняваюцца ва ўладзе, якая забылася пра свой народ.

Скаржнікі просяць прэм'ер–міністра даць ім адказ, дапамагчы ў выплаце дапамогі і кампенсаваць нанесены ім урон.

Мы пабывалі ў калгасе, цэнтр якога месціцца ў вёсцы Варона. Факты нявыплаты дапамогі пацвярджаюцца. Людзі, якія разлічвалі на дапамогу дзяржавы, не могуць яе атрымаць. Няглядзячы на тое, што калгас не ў горшых, у ім усё адно, як ў многіх гаспадарках, ледзь зводзяць канцы. Як адну з асноўных прычын такога становішча, старшыня калектыўнай гаспадаркі Слава Насута называе запазычанасць перад калгасам прадпрыемстваў малочнай прамысловасці. Завінаваціліся калгасу прадпрыемствы ў Лідзе на 24 млн. рублёў, Смаргоні – 10 мільёнаў і 8 млн. розныя іншыя суб'екты гаспадарання. Старшыня спадзяецца, што даўгі перад калгасам пачнуць пагашацца ў пятніцу.

Мікола ГАЙДУК, Сяргей МАЦЮШОЎ.

Максім і Дзіма Русенчыкі з Вароны на Астравеччыне забыліся не толькі пра цукеркі і мандарыны, але і пра тое, што такое нармальнае харчаванне ўвогуле. У сям'і чацвёра дзяцей ад двух да шасці год. Жывёлавод Станіслаў Русенчык і яго жонка Зоя, якая працуе, не атрымлівалі дапамогу на сваіх дзяцей з кастрычніка.

Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

Навіны рэгіёну

Дзіця на звалцы

ВАЛОЖЫН. У панядзелак на гарадской звалцы бамжы знайшлі ў белай навалачцы трупік нованароджанай дзяўчынкі. За некалькі гадзін устанавілі асобу маці. Ёй аказалая старшакласніца з Валожына.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Мілэдзі са Смаргоні

СМАРГОНЬ. У раёне больш за тысячу адзінокіх маці.
Каб дапамагчы і падтрымаць іх, у тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання на даму "Цёплы дом" стварылі клуб "Мілэдзі".
Але на першую сустрэчу прыйшлі 4 жанчыны.

Ірына РАБУШКА.

Конкурс песні

АШМЯНЫ. Заўтра пройдзе раённы конкурс патрыятычнай песні, прысвечаны воінам-інтэрнацыяналістам. Свята наладзілі ў раённым Доме культуры.

Ірына РАБУШКА.

Пасвяцілі ў чытачы

АСТРАВЕЦ. На 110 маленькіх чытачоў стала больш у дзіцячым філіяле цэнтральнай бібліятэкі. Гэта адбылося ў сераду падчас "Пасвячэння ў чытачы" вучняў падрыхтоўчых класаў школ райцэнтра.

Ірына РАБУШКА.

Пацвердзілі версію

МАЛАДЗЕЧНА. Вынікі экспертызы цела Міхаіла Каламійца ў Кіеве, якога знайшлі павешаным ля Вязынкі 30 кастрычніка, выключаюць гвалтоўны характар яго смерці. Пра гэта паведаміў начальнік галоўнага следчага упраўлення Генпракуратуры Украіны Васіль Чэрнікаў.

Аддзел Інфармацыі "РГ".

Дапамог «Карытас»

МЯДЗЕЛ. 5 год каталіцкая дабрачынная арганізацыя "Карытас" аказвае дапамогу Крывіцкай школе-інтэрнату. Гэта і гуманітарныя грузы, рэканструкцыя некаторых памяшканняў. Нядаўна за грошы "Карытаса" адрамантавалі сталовую.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Фестываль замест агляду-конкурсу

ВІЛЕЙКА. З 8 па 16 лютага аддзелам адукацыі і цэнтрам дзіцячай творчасці праводзіцца традыцыйны раённы фестываль мастацкай творчасці вучняў школ. Раней ён называўся аглядам-конкурсам мастацкай самадзейнасці, хоць, па сутнасці, нічога не змянілася. На працягу тыдня адбываюцца канцэрты, лепшыя нумары з якіх будуць адабраныя на канцэрт, прысвечаны святу 8 Сакавіка.

Віталь ПАЎЛОЎСКІ.

І для культуры капейка значыць

Культурнае жыццё на Маладзечаншчыне багатае. Але хутка будзе вельмі складана наладзіць нейкую акцыю або правесці фэст – сёлета прадбачацца затрымкі ў зарплаце работнікам культуры.

2-я старонка

Гарачая вясна яшчэ наперадзе

Беларускіх чаўнакоў чакаюць гарачыя часы. Прыняты Дэкрэт №4 – новы нарматыўны акт у сферы прадпрымальніцтва.

4-я старонка

Адам Гурыновіч – наш зямляк

Новыя факты з жыцця паэта-дэмакрата. Артыкул Анатоля Рогача.

6-7-я старонкі

■ СТАРЫ АЛЬБОМ

Школа пры Вілейскай гімназіі

У 30-я гады мінулага стагоддзя польскія ўлады адчынялі вячэрнія школы. У іх моладзь пасля сямігодак магла атрымаць тэхнічныя веды. У Вілейцы такая школа працавала пры гімназіі. Яе дырэктар адначасова кіраваў і "фахоўкай".

— Такія школы называліся фаховымі таму, што ў іх атрымлівалі прафесію, па-польску "фах", — у адзін голас тлумачаць яе былыя вучні вілейчане Мікола Красулевіч і Іван Мінайла.

— Навучанне было бясплатнае, — успамінае Мікола Красулевіч. – Настаўнікі гімназіі выкладалі польскую мову і літаратуру, матэматыку, фізіку і хімію. А тэхнічныя прадметы – чарчэнне і курс матэрыялазнаўства – вёў вопытны і таленавіты інжынер Кітаракіс, які пакінуў па сабе ў нашым горадзе добрую памяць: узвёў трохпавярховую бальніцу і Дом культуры насупраць яе. Галоўны ўпор у вучобе рабіўся на дасканалае веданне ўласцівасцяў дрэва, металаў, гліны, каменя і іншых мясцовых будаўнічых матэрыялаў. Тэарэтычныя веды мы ўдасканальвалі ў выдатна абсталяваных майстэрнях.

Зазначу, што выкладаліся і асновы гігіены вопытным доктарам Чоханскай. Для праваслаўных вучняў курс рэлігіі чытаў святар Міракновіч, а для каталікоў – ксёндз з гарадскога касцёла.

Выкладчыкі і вучні школы фаховай. 1-ы рад: Кітаракіс, ксёндз, выкладчыца польскай мовы Валовіч, дырэктар гімназіі, доктар Чоханская, святар Міраковіч. 2-і рад: яўрэйка (прозвішча невядомае), Іван Мінайла, яўрэйка (п.н.), яўрэй – работнік друкарні і фатограф (п.н.), Муха – жаўнер КОПу, Вольга Мінайла, Мікола Дрозд, Ніна Шалкоўская, Мікола Красулевіч.

Фота з сямейнага альбома вілейчаніна Міколы КРАСУЛЕВІЧА.

— У клас набіралася па 30-40 вучняў, — расказвае Іван Мінайла. – Вучыліся 6 вечароў у нядзелю па 3-4 урокі. Закончылі 3-і клас школы фаховай вясной 1938 года. Затым здавалі экзамен патрабавальнай і строгай камісіі. Атрымалі дыпломы на права адчыняць уласныя майстэрні або працаваць па атрыманай спецыяльнасці: у будаўніцтве, вырабе мэблі, вокнаў, дзвярэй, маглі цяслярыць, быць чырванадрэўшчыкамі і г.д.

Івану Мінайлу было не да ўласнай майстэрні: увосень 1938 года яго прызвалі ў Войска Польскае. Служыў у Варшаве, дзе закончыў курсы шафёраў. А 1 верасня 1939 года грымнула вайна: Германія напала на Польшчу, і Іван Рамановіч абараняў Варшаву да капітуляцыі гарнізона. Затым зведаў холад і голад нямецкага палону, пакуль немцы не перадалі ўкраінцаў і беларусаў савецкім уладам. Тады ён змог нарэшце вярнуцца ў родную Вілейку.

Мікола Красулевіч пасля "фахоўкі" год адпрацаваў у Раёўцы на кардоннай фабрыцы за 4 злоты ў дзень. На зароблены грошы ў Куранцы адкрыў уласную слясарню. Рамантаваў веласіпеды і матацыклы – самы перадавы і рухавы транспарт у той час. Пры "тых Саветах" дапамагаў савецкім начальнікам "сядлаць двуколых коней", якіх яны рэквізавалі ў былога польскага начальства і ў паноў-памешчыкаў: абучаў ездзіць на веласіпедах і вадзіць матацыклы. Пэўны час працаваў матарыстам у пажарнай. 8 мая 1940 года стаў чырвонаармейцам. У аўтатранспартным батальёне абучаў маладых байцоў. У Армавіры іх часць вайна падняла па баявой трывозе...

Першыя месяцы вайны былі асабліва цяжкімі. Ім даводзілася пад агнём ворага артцягачамі букsіраваць з поля бою падбітыя савецкія танкі. Пад Ельняй трапілі ў акружэнне: давялося па тылах ворага прабівацца да сваіх. Капрызны лёс адмераў яму цяжкія франтавыя дарогі на "вайне матораў" – ад пачатку і да апошняга яе дня.

Пасля вайны Мікола Іванавіч і Іван Рамановіч пабудаваліся ў Вілейцы побач і сталі суседзямі. Тэхнічныя веды, якія яны набылі ў вячэрняй школе фаховай, спадарожнічалі ім праз усё жыццё.

Аляксандр НАРКЕВІЧ.

І для культуры капейка значыць

МАЛАДЗЕЧНА. У аўторак прайшла выніковая нарада работнікаў культуры за 2002 год. Правёў яе загадчык аддзела культуры райвыканкома Аляксандр Рамановіч. У нарадзе ўдзельнічалі маладзечанскія і мінскія кіраўнікі розных устаноў культуры, а таксама работнікі гэтай галіны з усяго Маладзечанскага раёна.

Спачатку ўсім прысутным паказалі дакументальны фільм аб рабоце працаўнікоў культуры Маладзечаншчыны. Гэта своеасаблівы каляндар падзей Маладзечанскага раёна за 2002 год. Нагадалі пра фестываль народнага гумару "Маладзечанскія пацехі", які прайшоў на базе клубных устаноў раёна. Успомнілі пра 4-е свята-конкурс "Гліняны звон", што быў у Радашкавічах. І пра раённае свята "Каравай-2002" у Палачанах. Адзначылі лепшыя інфармацыйныя і культурныя цэнтры ў раёне. Напрыклад, Красоўшчынскі цэнтр рамёстваў, Беразінскую сельскую бібліятэку.

Ва ўстановах культуры ёсць і праблемы. Для пасялковага Дома культуры ў Радашкавічах і Чысці няма пастаяннага месца. У Хажове, па словах загадчыка аддзела культуры райвыканкома, ён нагадвае Зімні палац.

Што тычыцца матэрыяльнай базы, яе варта палепшыць усім раённым установам культуры. Трэба абнавіць і рэпертуар творчым калектывам. Балючае пытанне, гаворыць А.Рамановіч, — цэнтралізацыя клубнай сістэмы. Намеснік старшыні райвыканкома Наталля Гайковіч зазначыла, што сёлета будзе складаней з выплатай заработнай платы работнікам культуры. Ужо цяпер прагназуюцца яе затрымкі. Раён будзе працаваць на датацыях. Таму ўстановам культуры неабходна і самім зарабляць грошы за кошт пашырэння і ўдасканальвання платных паслуг.

Выкладчык Маладзечанскага музычнага вучылішча па класе баяна Юрый Каламеец рыхтуецца да канцэрта.

Пасля выступлення кіраўнікоў адзначылі лепшых работнікаў культуры. А потым творчыя калектывы і установы Маладзечаншчыны наладзілі канцэрт.

Ірына РАБУШКА.

Сямікласніца ў ліку пераможцаў

ВІЛЕЙКА. Дыплом другой ступені на рэспубліканскім конкурсе сярод вучняў школ, гімназій, ліцэяў, навучэнцаў ПТВ на лепшы ўласны твор, прысвечаны 120-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа, за верш "Купальскае рэха" атрымала сямікласніца са Сцешыцкай базавай школы-дзіцячага сада Марыя Паўлоўская.

Пачала пісаць вершы ў пятым класе. Дапамагаюць ёй ў творчасці настаўніцы Марыя Іванаўна Гардзіёнак і Валянціна Міхайлаўна Камянецкая.

Купальскае рэха

– І ты называешся кветкай?
– Кветкай.
– Цвіцеш, безумоўна, улетку?
– Улетку.
– А распускаешся на Купалле?
– Купалле.
– Людзі цябе шукалі?
– Шукалі...
– А ці знайшоў хоць адзін?
– Адзін...
– Ён напаткаў цябе ранкам?
– Ранкам.
– Завецца той хлопец Янкам?
– Янкам.
– Змагаўся Купала за волю?
– Волю...
– Шчаслівую меў ён долю?
– Долю...
– А змагацца было варта?
– Варта.
– Сягоння людзьмі каб звацца?
– Звацца.

Віталь ПАЎЛОЎСКІ.

■ КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ, ХРОНІКА

Знайшлі наркотыкі

МАЛАДЗЕЧНА. 7 лютага напачатку 7-й гадзіны вечара супрацоўнікі міліцыі затрымалі грамадзяніна Узбекістана. У яго выявілі 50 грамаў здробненай сумесі расліннага паходжання.

На наступны дзень у маладзечанца адабралі здробненую макавую саломку.

У абодвух выпадках праводзіцца праверка.

Ірына РАБУШКА.

Абрабавалі магазін

МАЛАДЗЕЧНА. Уноч на 10 лютага невядомыя залезлі ў магазін №65, што ў Мароськах. Яны выкралі спіртныя напоі, цыгарэты і прадукты харчавання. Узбуджана крымінальная справа.

Ірына РАБУШКА.

Фальшыўкі

МАЛАДЗЕЧНА. У панядзелак затрымалі жанчыну, якая спрабавала збыць 50 долараў з прыкметамі падробкі.

Гэта адбылося ў абменным пункце, што ў гандлёвым доме "Няміга".

Узбуджана крымінальная справа.

Ірына РАБУШКА.

Залезлі ў хату

МАЛАДЗЕЧНА. 11 лютага злодзеі выкралі з прыватнага дома газавы балон, дыван і іншыя рэчы. Следча-аператыўная група злодзеяў затрымала.

Узбуджана крымінальная справа.

Ірына РАБУШКА.

Затрымалі аўтацыстэрну

МАЛАДЗЕЧНА. У аўторак супрацоўнікі дзяржаўтаінспекцыі затрымалі аўтацыстэрну. У ёй везлі 2480 дэкалітраў спірту. У дакументах, што прыкладаліся да грузу, знайшлі парушэнні. Здарэнне адбылося а палове 12-й гадзіны ночы на вуліцы Чарняхоўскага.

Праводзіцца праверка.

Ірына РАБУШКА.

Фальшывыя 100 долараў

МЯДЗЕЛ. У Купе выявілі падробленую 100-доларавую купюру. Прынесла яе здаваць у абменны пункт "Беларусбанка" жыхарка пасёлка. Летась у Мядзеле было зафіксавана некалькі падобных выпадкаў.

Алесь ВЫСОЦКІ.

Злодзеі ў інтэрнаце

МАЛАДЗЕЧНА. 7 лютага з пакоя інтэрната гандлёва-эканамічнага каледжа нехта выкраў 40 тысяч рублёў.

А за 4 дні да гэтага з іншага пакоя праз разбітае шкло форткі хтосьці вынес тэлевізійную антэну.

Ірына РАБУШКА.

Без грошай

МАЛАДЗЕЧНА. 8 лютага на калгасным рынку ў жанчыны выкралі з сумачкі пашпарт і грошы.

Узбуджана крымінальная справа.

Ірына РАБУШКА.

■ ТРАНСПАРТ

Колькасць аварый

2000 год	405
2001 год	800
2002 год	1007

Аварыі, дзе людзі атрымалі раненні

2000 год	102
2001 год	29
2002 год	113

Аварыі, дзе людзі загінулі

2000 год	17
2001 год	125
2002 год	34

Цішэй едзеш – далей...

МАЛАДЗЕЧНА. Колькасць аварый штогод значна павялічваецца. Начальнік дзяржаўтаінспекцыі Уладзімір Балкоўскі расказаў, чаму летась зафіксавана больш чым у 2 разы аварый у параўнанні з дадзенымі 2001 года.

Ён назваў 4 асноўныя прычыны:

– увядзенне страхавой грамадзянскай адказнасці. Раней вадзіцелі паміж сабой маглі на месцы дамовіцца, калі здарэнне было не надта сур'ёзным. Цяпер удзельнікі аварыі выклікаюць супрацоўнікаў ДАІ для афармлення пратакола, каб потым звярнуцца ў страхавую кампанію;

– культура вядзення аўтамабіля жыхароў Маладзечаншчыны пакідае жадаць лепшага;

– за 2002 год назіраўся даволі значны прырост аўтатранспарту — больш за 2500 адзінак;

– дарогі ў вельмі дрэнным стане. Засталіся пасля 70-80 гадоў, перспектывы абнаўлення пакуль не прадбачыцца.

Уладзімір Балкоўскі расказаў, што каля 40% аварый адбылося з удзелам пешаходаў, прычым у большасці выпадкаў вінаватымі заставаліся менавіта яны. З-за няўважлівасці ці знаходзіліся у стане алкагольнага ап'янення. Для параўнання, толькі 9 вадзіцеляў са 136 выпадкаў падчас здарэнняў былі нецвярозымі.

Асаблівую катэгорыю складаюць матацыклісты. Гэта той выпадак, калі пры сутыкненні траўмы атрымліваюць і пешаходы, і вадзіцелі. Дарэчы, 13% аварый звязаны непасрэдна з удзелам апошніх. Хутка наступіць вясенне-летні перыяд, калі хлопцы ў вёсках сядуць на сваіх "жалезных" коней і паедуць на дыскатэкі. Праблем прыбавіцца, бо апошнім часам без ужывання алкагольных напояў на танцы мала хто едзе. А тым больш вяртаецца.

Да вадзіцеляў дзяржаўнага транспарту ў начальніка ДАІ асаблівых пытанняў няма, там існуюць праблемы з тэхнічным станам машын.

— У аварыі трапляюць на тых аўтамабілях, якія больш распаўсюджаныя, - гаворыць Уладзімір Балкоўскі. — Прыкладам, у горадзе зафіксавана каля 200 японскай вытворчасці і каля 2000 "Фольксвагенаў". Без каментарыяў. Яшчэ шмат "Опеляў". Асобы да 2 гадоў кіравання аўтамабілем няўважлівыя, "ліхачы", неспрактыкаваныя, што прыводзіць, зразумела, да аварый.

Мікалай ХАДАСЕВІЧ.

Курсы валют НБ РБ

	6.02 руб.	13.02 руб.
Долар ЗША	1957,00	1957,00
Еўра	2136,36	2103,97
Злоты	512,44	507,92
Літ	618,83	609,44
Расійскі рубель	61,47	61,72

«Вулічныя» курсы ў Маладзечне

Долар	1940/1965	1940/1965

Маладзечна. Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 5.02	12.02
Кілбаса с/вялен., 1 кг	10500	8900
Сасіскі, 1 кг	4510	3550
Селядзец, 1 кг	2800	2800
Рыс, 1 кг	740	720
Грэчка, 1 кг	1100	1100
Цукар, 1 кг	1045	1045
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1200	1200
Алей, 1 л	1600	1600
Маянэз, 200 г	400	350
Кава «Пеле, 100 г	2000	2000
Шпроты, бляшанка 160 г	650	650
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	600	600
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	700	850
Капуста, 1 кг	720	720
Морква, 1 кг	900	900
Лімоны, 1 кг	2400	2450
Апельсіны, 1 кг	1550	1700
Сялянскія прадукты		
Малако, 1 л	700	700
Смятана, 1 л	2000	2000
Масла, 1 кг	4000	4000
Тварог, 1 кг	1700	1600
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1600	1700
Бульба, 1 вядро	4000	4000
Яблыкі, 1 кг	1300	1200

Гарачая вясна яшчэ наперадзе

Беларускіх чаўнакоў чакае чарговая гарачая вясна. З 1 сакавіка ўступае ў сілу Дэкрэт №4 "Аб адзіным падатку з індывідуальных прадпрымальнікаў і іншых фізічных асоб і аб некаторых мерах па рэгуляванню прадпрымальніцкай дзейнасці", які істотна пагаршае ўмовы дзейнасці індывідуальных прадпрымальнікаў.

Новы нарматыўны акт, які замяняе Дэкрэт №12, распрацоўваўся спецыялістамі Міністэрства па падатках і зборах, і гэта, зразумела, наклала свой адбітак: яго фіскальная накіраванасць, як кажуць, кідаецца ў вочы. Хаця самі распрацоўшчыкі сцвярджаюць адваротнае. Кіраўнік падатковага ведамства Канстанцін Сумар, калі выступаў па БТ, заявіў, што новы дэкрэт прыняты амаль ці не па просьбах саміх прадпрымальнікаў – для ўраўнаважвання шанцаў уладальнікаў вялікіх і малых гандлёвых плошчаў.

Асноўным нававядзеннем стала, мабыць, беспрэцэдэнтнае абмежаванне колькасці работнікаў індывідуальнага прадпрымальніка трыма асобамі. Цяпер пры перавышэнні гэтага ліміту ІП абавязаны ствараць юрыдычную асобу. Такое патрабаванне азначае фактычна перарэгістрацыю многіх індывідуальных прадпрымальнікаў. Дзеючых "кулакі-аднаасобнікі" да 1 мая гэтага года павінны стварыць юрыдычныя асобы з усімі вынікамі.

Не будзем гаварыць аб нерэальнасці гэтых тэрмінаў, паколькі на практыцы стварэнне юрыдычнай асобы патрабуе куды больш адведзеных дэкрэтам двух месяцаў, аб складанасці і заблытанасці рэгістрацыйных працэдур сказана даастаткова. Пагаворым пра галоўнае – пра грошы.

Так, рэгістрацыя, фарміраванне статутнага фонду, выраб пячатак і адкрыццё рахункаў у выпадку стварэння прыватнага унітарнага прадпрыемства "пацягне" на 1000-1500 долараў. Значна павялічацца расходы на вядзенне бухгалтарскага ўліку, спатрэбяцца касавыя апараты. Адзначым, што зусім нядаўна прэзідэнт павялічыў штрафы для юрыдычных асоб за парушэнні парадку карыстання касавымі апаратамі. Акрамя таго, юрыдычным асобам на рознічны гандаль нават на рынках спатрэбіцца ліцэнзія. Яе атрыманне таксама абыдзецца ў сотню-другую "зялёных".

Логіка чыноўнікаў простая і зразумелая: юрыдычныя асобы плацяць больш падаткаў. Як сказаў у інтэрв'ю БТ Канстанцін Сумар: "Дзяржава ні ў якім выпадку не павінна ўпускаць тыя падаткі, якія павінны па закону паступаць у дзяржаўны бюджэт".

Беларускія юрыдычныя асобы плацяць заўжды і за ўсё. Успомнім тыя ж штомесячныя адлічэнні ў дарожныя фонды, фонды ўтрымання і будаўніцтва жылля, падтрымкі сельскай гаспадаркі, стабілізацыі цэн на харчаванне, падаткі на дабаўленую вартасць, на прыбытак, на ліквідацыю вынікаў чарнобыльскай аварыі, транспартны збор і г.д.У многіх гарадах існуюць і зусім экзатычныя падаткі, напрыклад, на ўтрыманне мясцовай футбольнай каманды.

Большасці гэтых "радасцяў" індывідуальным прадпрымальнікам да апошняга часу ўдавалася пазбягаць. Усё абмяжоўвалася падаходным падаткам (у цвёрдай суме ці ў працэнтах ад даходу), жадаючыя маглі плаціць падатак на дабаўленую вартасць (некатрым бізнесменам гэта выгадна), ды з сярэдзіны мінулага года "чаўнакоў" прымусілі плаціць узносы ў фонд сацыяльнай абароны. Вядома, усё гэта прывяло толькі да скарачэння колькасці юрыдычных асоб і росту індывідуальных прадпрымальнікаў. Але замест таго, каб знізіць падатковае ярмо юрыдычных асоб, улады вырашылі "прыціснуць" індывідуальных прадпрымальнікаў.

Малаверагодна, каб абмежаванне колькасці наёмных работнікаў аказалася эфектыўным – хутчэй за ўсё ІП проста перастануць афіцыйна афармляць адносіны са сваімі работнікамі, але ад гэтага прайграюць усе: і самі работнікі, і дзяржава. Урэшце, можна проста "раздрабіцца" і заняцца бізнесам "брыгадай" індывідуальных прадпрымальнікаў, тады кожны з іх можа наняць па тры чалавекі.

Дарэчы, малая колькасць юрыдычных асоб ні ў адной развітой краіне свету не з'яўляецца праблемай. Так, напрыклад, па дадзеных статыстычнага ведамства ЗША, перададзеных інфармацыйным цэнтрам пасольства ЗША у Беларусі, у 1997 годзе статус юрыдычнай асобы мелі толькі 21% усіх амерыканскіх бізнесменаў. Абмежаванні ж колькасці наёмных работнікаў у прыватных асоб існавалі, мабыць, толькі ў Кітаі ды ў СССР, калі дзейнічаў закон аб індывідуальнай працоўнай дзейнасці.

Замест таго, каб знізіць падатковае ярмо для юрыдычных асоб, улады вырашылі "прыціснуць" індывідуальных прадпрымальнікаў.

Фота Itex/ProMedia

Прадпрымальнікам, якім удасца пазбегнуць "трансфармацыі" ў юрыдычную асобу, усё роўна прыйдзецца раскашэліцца. Нягледзячы на тое, што ў большасці выпадкаў стаўкі самога падатку засталіся ранейшымі, у некаторых выпадках – нават паменшыліся, бывае, павялічыліся, плаціць, як гэта ні парадаксальна, прыйдзецца больш. Адбудзецца гэта па прычыне павялічэння рознага роду каэфіцыентаў.

Так, напрыклад, гандляр імпартным таварам будзе плаціць падатак у паўтарачным памеры. Нагадаем, што пакуль каэфіцыент на гандаль імпартным таварам складае 1,3. Прычым "павышаны" падатак прыходзіцца плаціць незалежна ад удзельнай вагі імпартнага тавару ў абароце прадпрымальніка. Улічваючы, што Беларусь усё ж такі маленькая дзяржава, а яе прамысловасць яшчэ не навучылася выпрацоўваць увесь асартымент неабходных сучаснаму чалавеку тавараў, імпартам у нас гандлюе практычна кожны прадпрымальнік. Таму амаль усім прадпрымальнікам прыйдзецца плаціць больш падаткаў.

Таксама больш прыйдзецца плаціць прадаўцам, якія гандлююць менш 15 дзён у месяц. Калі цяпер дзеючы дэкрэт мяркуе браць падатак з такіх прадпрымальнікаў толькі за фактычна адпрацаваныя дні, то новы ўводзіць нейкія каэфіцыенты. Напрыклад, калі прадпрымальнік гандлюе менш за 5 дзён у месяц, каэфіцыент складзе 0,3, калі ад 5 да 10 – 0,5, а калі ад 11 да 14 – 0,8. Не трэба ведаць вышэйшую матэматыку, каб зразумець: плаціць прыйдзецца больш. А вось выручка за няпоўны месяц будзе меншая.

Пры рэалізацыі тавараў, у пунктах продажу, акрамя абасобленых гандлёвых месцаў на рынках, да ўстаноўленых ставак адзінага падатку будуць прымяняцца павышаныя каэфіцыенты, якія залежаць ад плошчы пункта продажу.

У сваю чаргу на рынках мяркуецца ўкараніць цікавае нававядзенне: пры рэалізацыі тавараў праз абасобленыя гандлёвыя месцы, размер якіх перавышае вызначаны ўласнікам рынку, да ўстаноўленай стаўкі падатку мяркуецца прымяняць каэфіцыент 0,5 за кожнае дадатковае гандлёвае месца. Цяпер адміністрацыя рынкаў, калі захоча, можа зрабіць месцы вельмі маленькімі і спакойна павышаць і свае, і дзяржаўныя даходы.

Больш прыйдзецца плаціць і індывідуальным прадпрымальнікам, якія выкарыстоўваюць наёмную працу. Як і раней, за кожнага наёмнага работніка яны павінны будуць плаціць 60% "цвёрдай стаўкі". Але цяпер гэты дадатковы аброк прыйдзецца плаціць не толькі за прадаўцоў, як гэта было раней, але і за асоб, якія выконваюць функцыі кіравання, уліку, кантролю, абслугоўвання, і іншых.

Вядома, малы бізнес гэтыя нававядзенні не заб'е, але пакалечыць моцна. І абысці можна амаль любыя абмежаванні, вось толькі ўсе шляхі абходу вядуць прадпрымальніка ў цень. А ў выніку ад гэтага прайграюць усе: і дзяржава, якая не атрымлівае чакаемых падаткаў, і, самае галоўнае, радавыя грамадзяне, якія, мабыць, ніколі не дачакаюцца цывілізаваных умоў гандлю.

Сяргей БАЛЫКІН,
аналітычная група рэспубліканскага грамадскага аб'яднання "Альтэрнатыва-XXI".

Вось табе, бабка, і рынкавы хлеб!

Беларуская дзяржава адмовілася ад рэгулявання цэнаў на хлеб. Цяпер увесь хлеб будзе «рынкавым». Для беларусаў гэта азначае адно: чарговае яго падаражанне.

Міжнародны валютны фонд, даючы рэкамендацыі беларускаму ўраду ў галіне лібералізацыі эканомікі, патрабаваў скасавання рэгуляваных цэнаў на тавары і паслугі, найперш - на сацыяльна-значныя тавары і паслугі: да прыкладу, цаны на хлеб, малако, камунальныя паслугі, транспарт і г.д. Аднак з кожным годам спіс скарачаўся. З пачатковых 35 пазіцый на гэты час засталіся толькі 11, цэны на якія рэгулююцца дзяржавай. І вось чарга дайшла да хлеба.

Да такога непапулярнага кроку беларускіх чыноўнікаў падштурхнула некалькі акалічнасцяў. Адна з іх: нізкая ці наогул адмоўная рэнтабельнасць вырабу хлеба на беларускіх пякарнях. Выпечка хлеба, булак ды кандытарскіх вырабаў датавалася, але цэны на іх можна было вызначаць самім прадпрыемствам. Другой акалічнасцю сталі больш высокія цэны на хлеб у суседніх дзяржавах. Да прыкладу, жытні хлеб у суседняй з Беларуссю Бранскай вобласці Расіі таннейшы на 5-50%, у Смаленскай - у сярэднім на 25%, ва Украіне - на 8%. Такі цэнавы перакос выкліканы ніжэйшымі цэнамі на сыравіну - перш за ўсё, на муку, што тлумачыцца меншай велічынёй падаткаў, закладзеных у яе цане. Некалькі апошніх гадоў у памежных абласцях - Магілёўскай, Гомельскай - назіраецца «хлебная кантрабанда». Па праўдзе ж, кантрабандай гэтую з'яву пры адкрытай мяжы назваць складана: прадпрымальныя людзі набываюць у Расіі таннейшы і смачнейшы за айчынны хлеб і развозяць яго па беларускіх вёсках. У варунках нячастых візітаў аўталавак вяскоўцы ахвотна набываюць расійскі прадукт. Супраць такой канкурэнцыі выступаюць беларускія хлебазаводы, якія з кожным годам скарачаюць выпуск хлеба.

Леташняе выключэнне са спісу рэгуляваных цэнаў мясной ды малочнай прадукцыі прывяло да яе істотнага падаражання: на асобныя тавары цэны ўсталяваліся большыя, чым у суседніх краінах. Беларускую дзяржаву гэтая, па сутнасці, антырынкавая з'ява задавальняе: значную частку ў цэнах складаюць падаткі.

З таннага - тавараў і паслуг, цэны на якія пакуль рэгулююцца дзяржавай, засталіся шэраг дзіцячых тавараў, фізкультурна-аздараўленчыя паслугі для дзяцей да 16 гадоў, частка паслуг па пахаванні, паслугі звычайных цырульняў.

Верагодна, што наступнымі «здадуцца» цэны на цукар - яны пакуль рэгулююцца дзяржавай. На гэты год А.Лукашэнка паставіў задачу перад Міністэрствам сельскай гаспадаркі і харчавання ўдвая павялічыць плошчы пад вырошчванне цукровых буракоў ды ўдвая ўзняць аб'ёмы вырабу цукру айчыннымі заводамі - з тым, каб адмовіцца ад імпартнай сыравіны. Да таго ж, цэны на яе вырaслі з прычыны павелічэння мытных падаткаў да ўзроўню расійскіх. Лагічным працягам будзе адпусканне на свабоду і цукровых цэнаў. Зрэшты, яны і без таго выраслі за апошні месяц на 10% і перавысілі $0,5 за 1 кг прадукту. А гэта, між іншым, цэны, якія мінулыя гады назіраліся толькі ў непрадказальныя перыяды «цукровых бумаў», у час летняга кансервавання. Чыноўнікі Мінсельгасхарчу абяцаюць, што за час пераходу выключна на беларускі цукар, ён падаражае яшчэ на 10%.

Паводле "Радыё рацыя".

Алергія – хвароба цывілізацыі

Алергіяй называецца празмерная, неадэкватная рэакцыя арганізма на пэўнае рэчыва – алерген. Колькасць і разнастайнасць іх вельмі вялікая – ад каровінага малака да хатняга пылу.

Найбольш часты механізм развіцця выглядае так: алерген трапляе ў арганізм, будуецца абарона – у спецыялізаваных клетках назапашваюцца адмысловыя субстанцыі – антыцелы, якія пры паўторным нападанні алергену вызваляюцца і выклікаюць мноства фізіялагічных зменаў – высыпы на скуры, слёзацякчэнне, насмарк ды інш. Разнастайнасць сімптомаў, іх камбінацыі могуць значна ўскладняць дыягностыку.

Алергены вакол нас

Цыгарэтны дым

Адзін з самых шкодных алергенаў. Пасля нараджэння дзіцяці бацьку варта кінуць курыць – ганарыцца сабой можна будзе да канца жыцця.

Хатні пыл

Недастаткова штодня вільготна прыбіраць дзіцячы пакой, трэба з яго прыбраць усё тое, што збірае пыл – дываны, ворсістыя посцілкі, чучалы звяроў і птушак, пухнатыя мяккія цацкі (хай дзіця ацэніць іх пазней) ды інш.

Поўсць жывёлаў

Перш за ўсё сабак, катоў, хамякоў і марскіх свінак. Гэта не значыць, што ўсіх "меншых братоў" трэба пазбавіць месца пражывання ці, крый Божа, жыцця. Проста варта ўважлівей назіраць за рэакцыяй дзіцяці.

Пасцельныя кляшчы

Мікраскапічныя жывёлы, што водзяцца ў бялізне, харчуюцца адмерлымі лускавінкамі чалавечае скуры і маюць алергенныя выдзяленні. Рэгулярнае мыццё, прасаванне і змена бялізны дазволіць знікнуць гэтай праблеме.

Добры дадатак

Добрым дадаткам да асноўнай лячэбнай праграмы будзе гарбата з меліссы ці мяты на ноч, каб дзіця меней драпала сябе, свежы бярозавы сок па 20-50 мл штодня ў якасці крыніцы вітамінаў, штодзённыя ванны з гатаванай вады ўмеранай тэмпературы (32-35 °С) з дадаткам адвараў зёлак (рамонку, душыцы, крапівы, лістоў бярозы, мяты, кары дуба ды інш.).

Праблема алергіі і алергічных хваробаў аднесна новая ў сучаснай медыцыне. Сваю надзвычайную актуальнасць яна набыла за два апошнія дзесяцігоддзі. Звязана гэта з інтэнсіфікацыяй жыцця, навукова-тэхнічным прагрэсам і пагаршэннем стану навакольнага асяроддзя: забруджваннем вады, зямлі, паветра, ужываннем кансервантаў, харчовых дадаткаў і сінтэтычных лекаў. Вялікую ролю ў развіцці алергіі мае спадчынная прадвызначанасць. Навука сведчыць, што калі адзін з бацькоў мае алергію, верагоднасць яе развіцця ў нашчадкаў складае 30%, а калі абодва – да 70%.

Небяспечнае малако

Памятаеце аптымістычны мульцік, у якім мажны плямісты бычок басавіта спяваў: "Піце дзеці малако – будзеце здаровы"? На жаль, ён трохі памыляўся, бо сёння ў маленькіх дзяцей алергія найчасцей узнікае якраз на бялок каровінага малака. З такімі праблемамі сутыкаюцца бацькі дзяцей-штучнікаў. (Гаворка не пра немаўлят з прабіркі, а пра тых, каго кормяць малочнымі сумесямі, ў большасці заснаваных на гэтым бялку.) Звычайна такая алергія праяўляецца ў выглядзе алергадэрматозаў – высыпаў на скуры, якія ўзнікаюць на шчаках, руках, ягадзіцах ці могуць закранаць значныя ўчасткі паверхні цела. Часта гэтыя змены суправаджаюцца свербам і кішэчнымі разладамі – у выніку малое непакоіцца, не спіць, імкнецца сябе драпаць, рызыкуючы занесці інфекцыю, і паступова даводзіць ўласных бацькоў да роспачы.

Што можна параіць у такіх выпадках?

Часам праблему можна вырашыць заменай сумесі на іншую, больш блізкую да груднога малака па ўтрыманні бялку. На беларускім рынку даволі шмат якасных сумесяў: Алеся, Hipp, Humana, Semper, Nestle ды інш. Выбраць найлепшую меню для вашага немаўляткі дапаможа педыятр. Пры лёгкіх і сярэдніх цяжкасці формах хваробы рэкамендуюцца менш алергенныя кісламалочныя прадукты. Дзецям з "алергічных" сем'яў варта спажываць (безумоўна пасля кансультацыі з доктарам) адмысловую сумесь, дзе бялок знаходзіцца ў часткова расшчэпленым на менш алергенныя кампаненты стане (напрыклад Hipp HA, ці Humana HA). Даказана, што ўжыванне гіпаалергеннага харчавання ў першыя 4-6 месяцаў жыцця можа прадухіліць развіццё алергічных хваробаў на 2-3 гады, а магчыма, і на ўсё жыццё.

Многія прадукты – крыніца алергенаў. Фота IREX/ProMedia.

Калі пасля некалькіх няўдалых спробаў замены сумесяў высвятляецца поўная непераноснасць малочнага, лекар можа параіць так званыя соевыя сумесі (бялок соі па сваіх якасцях не саступае бялку каровінага малака). Калі ж узнікне алергія на сою, ёсць гідралізаты бялку – сумесі з высокай ступенню яго расшчаплення.

Найпрасцейшы шлях знікнення "малочнай" алергіі – груднае кармленне хаця б да 4-6 месяцаў. Звычайна гэтага дастаткова, каб засцерагчы дзіця ў раннім узросце і ўмацаваць ягоны імунітэт надалей.

Мамін рацыён і здароўе немаўляці

Нават груднае кармленне не ёсць панацэя для дзіцяці з "алергічнай сям'і", таму што яно моцна залежыць ад таго, чым харчуецца мама. Найбольш небяспечнымі з'яўляюцца: малако, ялавічына, асабліва цяляціна, яйкі, рыба і марскія прадукты (крабы, кальмары ды інш.), цытрусавыя, клубніцы, шакалад.

Важна высвятліць сувязь зменаў на скуры дзіцяці з тым, што спажывае мама, і своечасова выключыць гэта з рацыёну. Без перабольшвання, гэта вельмі складаны працэс самаабмежавання, амаль роўны подзвігу, дзе ад маці, як нікалі, патрабуецца ўважлівасць, паслядоўнасць, вялікая колькасць веры і здаровага аптымізму.

Дапаможа дзённік страваў, дзе фіксуецца дата і час харчавання мамы і дзіцяці, від прадукта, наяўнасць і выражанасць рэакцыі ў дзіцяці. Кормячая маці, а тым больш маці маленькага алергіка мусіць штодня прымаць вітаміны і кальцый у таблетках, спажываць болей натуральнай гародніны і садавіны, пазбягаць кансервантаў і штучных фарбавальнікаў, а патрэбы ў мясе імкнуцца задавальняць птушкай.

Першыя дарослыя стравы

Час ідзе, дзіця расце і ўжо з 4–4,5 месяцаў патрабуе ўвядзення ў рацыён новых прадуктаў, якія немілагучна называюцца "прыкорм". Перад гэтым пракансультуйцеся, калі ласка, з вашым доктарам.

Маленькім алергікам, калі ў мамы хапае малака, прыкорм можна ўводзіць з 6 месяцаў, але рабіць гэта трэба надзвычай паступова і з вялікай асцярожнасцю – пачынаючы з 1 лыжачкі, уважліва назіраць за рэакцыяй дзіцяці і станам скуры. Калі ўсё добра – праз дзень можна даць большую порцыю. Новыя прадукты ўводзяцца не часцей 1 разу на 5 дзён. Варта памятаць, што ў час вірусных інфекцый, а таксама 2-3 тыдні пасля іх новыя стравы непажаданыя.

Першымі ўводзяцца сок (лепей яблычны) і гароднінавае пюрэ (лепей з кабачкоў, патысонаў ці каляровай капусты і інш.). Гародніну перад прыгатаваннем рэкамендуецца вымочваць у вадзе на працягу 6-8 гадзін. Пюрэ трэба вырабляць толькі з адной садавіны без цукру ці солі.

У 5-5,5 месяцаў у рацыёне з'яўляюцца кашы (лепей грэчневая, рысавая ці кукурузная). Кашы трэба гатаваць на вадзе, а лепей скарыстаць тыя, што прапануе прамысловасць.

У рацыён здаровых дзяцей мяса ўводзіцца з 7 месяцаў, а дзецям з алергіяй – з 5-ці. Прымальнай з'яўляецца свініна (яе бялкі лепей засвойваюцца), але толькі нятлустая. Надзвычай непажаданай з'яўляецца цяляціна, а найменш алергеннай каніна. Пры прыгатаванні мяса трэба варыць двойчы, а лепей выкарыстоўваць адмысловыя мясныя кансервы для дзяцей.

Дзяцінства без шакаладак, марожанага і мандарынаў на Новы год

Калі ў вашага сына ці дачушкі былі выразныя праявы непераноснасці малака, надалей варта выключыць з рацыёну не толькі яго, але і некаторыя вытворныя. Малое не павінна ведаць смаку марожанага, малочных цукерак (кароўкі, ірыскі), крэмаў і шакаладу. На самой справе, больш дыскамфорт з гэтага будуць адчуваць бабулі, дзядулі ды іншыя сваякі. Але не варта дарма праваккаваць абарончыя сілы арганізма. З часам яны аслабнуць – як правіла праявы алергіі на малако цалкам мінаюць да 3-ох год. Нават ужо ў 1,5 года можна паспрабаваць даць дзіцяці лыжачку ёгурта (толькі не каляровага), і калі ўсё будзе добра, паступова павышаць яго колькасць і паўлічваць асартымент малочных вырабаў. Прадукты з моцным алергенным уздзеяннем лепей уводзіць пасля 1 года з той жа асцярожнасцю і паступовасцю, як і прыкорм.

Некаторыя іншыя віды алергіі

Праявамі алергіі ў немаўляці можа быць чыханне, кашаль, вадзяністы насмарк, пачырваненне вачэй, слёзацячэнне, ацёк павейкаў. Калі такія праявы ўзнікаюць падчас прыборкі жытла – гэта можа быць рэакцыя на хатні пыл. Сезонны характар падобных сімптомаў (з красавіка па жнівень) сведчыць пра так званы "паліноз", ці "сенную ліхаманку" – алергію на пылок раслінаў (часцей бяроза, таполя) – часцей сустракаецца ў дзяцей пасля 2-га году.

Пачырваненне, лускаванне і сверб скуры могуць быць вынікам кантакта з пэўным пральным парашком (ці бялізнай ім памытай), крэмам для скуры, вопраткай з часткова сінтэтычнай тканіны ці футра, металічным гузікам.

Алергія на лекі (часцей на антыбіётыкі) можа праяўляцца высыпамі на скуры, чыханнем, кашлем, прыступамі задышкі, удушша, ацёкамі. Гэтыя праявы могуць быць вельмі небяспечнымі, таму не давайце больш дзіцяці гэты прэпарат і тэрмінова скантактуйцеся з доктарам.

Як эфектыўна дапамагчы сваім дзецям

Калі вы заўважылі ў вашага дзіцяці сімптомы, падобныя на праявы алергіі, скантактуйцеся з вашым участковым педыятрам. Ён прызначыць лячэнне, і калі трэба, накіруе вас да больш "вузкага" спецыяліста – алерголага.

Андрэй ВІТУШКА,
доктар 7-й гарадской клінічнай бальніцы г. Мінска,
часопіс «Дамініка», №11, кастрычнік, 2002.

Алергеннае ўздзеянне розных прадуктаў

Высокае Цэльнае малако, яйкі, рыба, марскія прадукты – крабы, кальмары, ікра ды інш., морква, памідоры, перац, пшаніца, жыта, клубніцы, суніцы, маліна, ананасы, цытрусавыя, ківі, гранаты, манга, хурма, дыня, кава, какава, шакалад, грыбы, арэхі, мёд.

Сярэдняе Грэчка, рыс, гарох, авёс, боб, соя, бульба, буракі, персікі, абрыкосы, бананы, вішня, журавіны, брусніцы, чарніцы, чорныя парэчкі, шыпшына, сметанкавае масла, курыца, ялавічына.

Нізкае Кісламалочныя прадукты, каніна, мяса труса, індычкі, нятлустыя свініна і бараніна, рафінаваны алей, проса, кукуруза, капуста (у т.л. і квяцістая), кабачкі, патысоны, агуркі, зялёныя гатункі яблыкаў і груш, чырвоныя і белыя парэчкі, пятрушка, кроп.

Куды звяртацца, калі ў вас алергія? Тэлефоны і адрасы – у наступным нумары.

Наш зямляк Адам Гурыновіч –

Пралятайце вы, дні,
Залатымі агнямі.
Скончу век маlады,
Аблятайце цвятамі...

(М.Багдановіч, 1917).

Канец XIX стагоддзя адзначыўся ажыўленнем у развіцці беларускай культуры, у тым ліку і літаратуры. Пасля паражэння нацыянальна-вызваленчага паўстання пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага было забаронена нават ужываць тэрмін "беларус", не гаворачы ўжо аб выданні чаго-небудзь на беларускай мове. Але час браў сваё. З'явіліся новыя патрыёты, якім быў неабыякавы яе лёс. Ствараліся розныя падпольныя рэвалюцыйна-дэмакратычныя гурткі, якія імкнуліся абудзіць у простых людзей свядомасць і годнасць. Сярод іх былі і вядомыя беларускія пісьменнікі Францішак Багушэвіч, Янка Лучына і іншыя. Разам з імі распраўляў свае паэтычныя крылы яшчэ вельмі малады Адам Гурыновіч, жыццё і дзейнасць якога цесна звязаны з Вілейшчынай...

Нарадзіўся будучы паэт 25 (13 па старым стылі) студзеня 1869 года ў пасажным фальварку Кавалькі Вілейскага павета (цяпер Мядзельскі раён). Продкі яго бацькі былі выхадцамі з Аравіі, мелі татара-мусульманскае паходжанне, па прозвішчу Гурын. Засталіся тут, відаць, пасля паражэння татараў у бітве з войскам Вялікага княства Літоўскага пад Клецкам у 1506 годзе. Радавы герб Гурыновічаў быў "Праўдзівец", які доўгі час захоўваўся ў сямейным архіве.

Маці паэта, Элеанора, паходзіла са слаўнага гетманаўскага роду Сіняўскіх. Першым у маладой сям'і з'явіўся на свет Юзік, другім быў Адам, які меў яшчэ адно імя – Гіляры. Хрысцілі яго 3 лютага 1869 года ў Ваўкалацкім касцёле.

Неўзабаве сям'я, здаўшы фальваркі Элеаноры ў арэнду, перабралася ў спадчынны фальварак Крыстынопаль Свянцянскага павета, а гэта ўжо тэрыторыя сучаснага Вілейскага раёна. Па даных 1867 года ў Крыстынопалі было 7 жыхароў, 352 дзесяціны (прыкладна 385 гектараў) зямлі. Крыстынопаль размяшчаўся непадалёку ад вёскі Золькі, дзе цяпер знаходзіцца ферма калгаса імя Кірава. Дарэчы было б перайменаваць гэты калгас у імя Адама Гурыновіча. Не выпадкова ён напісаў верш, сюжэтна звязаны з роднымі мясцінамі і прысвечаны з'яве, сведкам якой ён быў:

Раз у Зольках, у дзярэўні,
Ды случылася здарэнне,
Агонь неяк увайшоў,
З хаткі ў хатку ён пайшоў.
Ад дзярэўні той, што Золькі,
Асталіся вуглі толькі –
Усё агонь той пераброў,
Людску працу змарнаваў.
Як агонь той углядзелі,
Скарэй-скарэй паляцелі,
Сталі ведрашкі хватаць,
Ды агонь той заліваць.
Залівалі мы вадою,
Засыпалі мы зямлёю
У круг хаціны "аступіць",
Каб агонь той загасіць.
Памарыліcь, папацелі,
Агню згасіць не паспелі,
Ды скараў нас, відаць, бог,
Што агонь нас перамог.
А вы-ж, людцы, тое знайце,
Густа хатак не стаўляйце,
Хаткі густа настаўляць, -
Агню стравушку даваць,
Бо агонь як пападзецца,
З стрэшкі ў стрэшку
прабярэцца,
Тады нельга рады даць,
Яго нельга пераняць.
А вы-ж, братцы, тое знайце,
Радзей хаткі расстаўляйце,
Калі дзе што загарыць,
Лацвей будзе загасіць.
Пакуль у вулку прабярэцца,
Па дарожцы растрасецца.
Пакуль у хатку перайдзець,
Ля калодца прападзець.
Вот вам, людцы, для навукі,
Як карыставаць з прынукі,
Як прынуку распазнаць
Ды карысць з яе ўзнаць.

Бацькі Адама мелі яшчэ некалькі дробных фальваркаў, у тым ліку і на Вілейшчыне – Курнікі і Маліноўшчына. Першы знаходзіўся непадалёку ад сучаснай вёскі Курнікі, усяго за 2 км ад Крыстынопаля. Месцазнаходжанне другога пакуль устанавіць не ўдалося.

Дзяцей у сям'і прыбаўлялася. З'явіліся яшчэ два сыны Ян і Станіслаў і іх сястрычкі Канстанцыя і Гелена (Гэлька). Але неўзабаве ў 1876 на 42-м годзе жыцця памірае бацька, пакінуўшы іх на рукі 28-гадовай удавы. Ёсць звесткі, што бацька Адама Калікст Іасафат удзельнічаў у паўстанні 1863 года на баку паплечнікаў Каліноўскага. Непадалёку ад гэтых мясцін дзейнічаў паўстанцкі атрад Свянцянскага павета на чале з былым царскім афіцэрам Густавам Чаховічам. Гурыновіч аказваў ім пасільную матэрыяльную дапамогу.

Крыстынопаль, як і іншыя спадчынныя фальваркі, належаў таксама брату Калікста Абдону, які служыў камісарам у маёнтку Канстанцінава генерала Хамінскага. У фальварку бываў рэдка, тут жылі яго жонка і яе брат Юхневіч. Ён хаваў дома зброю, якую пасля паўстання загадана было ўсім здаць. Дастаўляў у атрад прадукты харчавання, сабраныя ў людзей.

Калікста Гурыновіча прыцягвалі потым да следства па справе паўстанцаў, але яму неяк удалося апраўдацца. Напэўна, не выпадкова пазней у сынавых нататках паліцыя знайшла запісы пра Кастуся Каліноўскага. Разам з бацькам Адама быў арыштаваны аканом і лоўчы ўладальніцы Чурлёнскага маёнтка Бачкоўскай Андрэй Палачанскі. Па меркаванні некаторых гісторыкаў, быў той сваяком паэта Івана Шэмет-Палачанскага, вядомага як аўтара паэм "Даўгінаўскі пагром", "Вяселле ў Беляка", "Барысаў камень" і іншых. Ён нарадзіўся ці то ў вёсцы Вуткі, ці то ў Грэліках, якія цяпер зліліся з вёскай Засценкі. Прозвішча Палачанскіх яшчэ нядаўна сустракалася на Іжаншчыне. 24 мая 1863 года атрад паўстанцаў быў разбіты ў чыстым полі паміж Вуткамі і Любкамі. Андрэю Палачанскаму выратавацца не ўдалося, і ён быў сасланы ў Сібір.

Бацькі дбалі аб набыцці дзяцьмі добрай адукацыі. Спачатку іх вучылі ў Крыстынопалі нанятыя дамашнія настаўнікі, а затым адпраўлялі ў Вільню. Старэйшы Юзік вучыўся ў юнкерскай школе, а Адам і Ян трапілі ў рэальнае вучылішча.

Сям'я Гурыновічаў, каб забяспечыць дзяцей кватэрай, прыдбала ў Вільні невялічкі домік. Бацькі пры жыцці пасадзілі раскошны сад, у квецені і ценю якога пазней хавалася і сама будыніна. Не адно дрэўца вырасла там і з дзіцячых рук.

Застаўшыся адна, маці з цяжкасцю зводзіла канцы з канцамі з невялікіх даходаў сваіх фальваркаў, але старалася, каб дзеці вучыліся далей.

14 чэрвеня 1886 года Адам пасля сямі год навучання атрымаў атэстат аб заканчэнні поўнага курса Віленскага рэальнага вучылішча, а праз год – пасведчанне аб заканчэнні механіка-тэхнічнага аддзялення дадатковага класа гэтага ж вучылішча. Тады ж адным з першых здае ўступныя экзамены ў Пецярбургскі тэхналагічны інстытут амаль з адными пяцёркамі, аб чым ён з гонарам пісаў да сваёй маці. Прага да навукі, матэрыяльныя цяжкасці вымушалі яго хадзіць на заняткі паўгалодным у дзіравых гамашах, якія часта рваліся, і ён самастойна зашываў іх. У адным з пісьмаў дадому Адам прасіў прыслаць, калі гэта магчыма, грошы на боты. Халодны клімат і пастаянна мокрыя ногі прывялі яго да хваробы, і Гурыновіч вымушаны пасля лячэння ў бальніцы ўзяць акадэмічны водпуск. Аднавіўся ён у тым жа інстытуце на наступны год.

Пішучы пра навуковую дзейнасць Адама ў інстытуце, першы даследчык яго творчасці Браніслаў Тарашкевіч адзначаў, што тут ён спецыяльна займаўся ўлепшаннем паравоза і ў гэтым пытанні меў быць на дарозе да важных і цікавых вымыслаў.

З 1889 года Гурыновіч уключаецца ў студэнцкі рэвалюцыйны рух, чытае забароненыя кнігі, становіцца актыўным членам падпольнага таварыства, якое мела назву "Гуртон моладзі польска-літоўскай, беларускай і маларускай", некаторы час нават узначальваў яго. Гуртон супрацоўнічаў з групай Бруснева, якая ў свой час злілася з марксісцкай арганізацыяй "Г.М. і Ю.І.Радзевіч". Габрыель Радзевіч – пляменнік жонкі Францішка Багушэвіча. Магчыма, таму і адбылося знаёмства Адама Гурыновіча і Францішка Багушэвіча. Ёсць факт і працягу гэтага знаёмства. З 1890 года Гурыновіч вядзе перапіску з вядомым польскім мовазнаўцам, фалькларыстам, этнографам Янам Карловічам, рэдактарам часопіса "Вісла", дасылае яму народныя песні , этнаграфічныя і іншыя матэрыялы, запісаныя ў наваколлі Крыстынопаля. У прыватнасці, ад какаёўкі Кацярыны Смаленскай з Золек і Аляксандры Шляпы з вёскі Дзям'янавічы (у нядаўнім часе ссялена як хутары). У 1893 годзе праца А.Гурыновіча "Зборнік беларускіх твораў (з Вішнеўскай воласці Жодзішскай парафіі Свянцянскага павета)", усяго 165 песень і 37 загадак, была надрукавана ў часопісе "Збор ведамасцей" Кракаўскай акадэміі навук.

Вішнева – радавы маёнтак Карловічавай жонкі Ірэны, размешчаны на беразе аднайменнага возера. У ім Ян з сям'ёй жыў у 1873-1882 гадах, а потым аддаў яго ў арэнду. Некаторы час апекуном маёнтка быў Ф.Багушэвіч, а гэта ўсяго каля 10 кіламетраў ад Крыстынопаля. У лісце да Карловіча Багушэвіч пісаў, што з яго сынам Эдмундам быў на паляванні ў леснічоўцы Бондзе (Вілейскі раён), плаваў па возеры. Зразумела, што з Янам Карловічам Гурыновіча пазнаёміў сам Ф.Багушэвіч, магчыма і завочна.

Адам Гурыновіч. Паэт-дэмакрат, імя якога вядомае кожнаму школьніку з падручнікаў, нарадзіўся і памёр у нашым краі. Але шмат часу дакладныя біяграфічныя звесткі не былі вядомыя шырокай грамадскасці. Упершыню сур'ёзна заняўся гэтай праблемай Генадзь Кахаnоўскі. Вілейскі краязнаўца Анатоль Рогач працягвае пачатае Генадзем Каханоўскім. Сам ураджэнец тых мясцін на Вілейшчыне, а гэта Іжаншчына, дзе Гурыновічы мелі свае ўладанні, ён знаходзіць і даказвае новыя факты з жыцця паэта.

Фота з архіва «РГ».

Не выпадкова, бо ведаў Багушэвіча асабіста і знаёмы з яго творамі, Адам Гурыновіч прысвячае свайму духоўнаму настаўніку паэтычныя радкі:

Дзякуй табе, браце,
Бурачок Мацею,
За тое, што ў сэрцы
збудзіў ты надзею,
Што між братоў нашых
знаходзяцца людзі
З кахаючым сэрцам
і баляшчай груддзяй.
Дзякуй табе, браце,
і за тыя словы,
Што ўспомнілі звукі
нашай роднай мовы,
Бяры, браце, дудку,
наладзь і жалейку,
Няхай песнь смутная
ідзе ўкалейку
І будзіць у сэрцах мысль
аб лепшай долі,
Якой мы не зналі
дагэтуль ніколі.

Рэвалюцыйныя сувязі студэнцкага гуртка расшыраліся, дасягнулі Пляханава ў Лондане, Івана Франко ў Львове... У пісьме ад 12 лістапада 1892 года ў Цюрых да сваёй сяброўкі Станіславы Пяткевіч, якая там вучылася, Адам прасіў прыслаць цэлы стос нелегальнай літаратуры. Сярод кніг ён заказваў найбольш каштоўныя для маладзёжнага гуртка, у тым ліку 20 найменняў на польскай мове, 22 на рускай, 6 на ўкраінскай (маларускай) і 2 на беларускай: "Пра багацтва ды беднасць" і "Дудка Беларуская". Усяго 900 экземпляраў.

Са Станіславай (поўнае імя Станіслава-Марыя-Агата) Уладзіславаўнай Пяткевіч, дачкой калежскага асесара, Адама спачатку звязвала толькі дружба, пазней пачуццё рабілася больш цёплым і сардэчным. Але дзяўчына была вельмі захоплена запалам рэвалюцыйнай барацьбы, гатовая ахвяраваць дзеля гэтага і сваім каханнем. Таму згадзілася дзеля супольных мэт уступіць у фіктыўны шлюб. Станіслава намёкамі жадала свайму нарачонаму напаткаць сваё сапраўднае шчасце.

У жыцці паэта была яшчэ адна дзяўчына Роза Швайніцкая, якая была заручана з яго родным братам Янам-Казімірам, хоць і не кахала яго. Яе больш прываблівў Адам, часта пісала яму пяшчотныя, даверлівыя, а часам і павучальныя пісьмы, якія падпісвала словам "Чужая Роза".

Адаму Гурыновічу ўдалося закончыць чатыры курсы інстытута. Дакументаў, сведчых аб атрыманні ім дыплома, пакуль не знайшлося , але застаўся аўтограф, які пацвярджае гэту надзею:

Вот, наконец-то, слава Богу,
Я аттестат держу в руках,
Держу, а сердце
бьет тревогу,
И неотвязный шум в ушах.

Тым часам з 9 мая 1893 года ў некаторых студэнтаў Пецярбурга, якія былі звязаны з дзейнасцю маладзёжных гуртkоў, пачаліся вобыскі. Ва ўсіх западазроных асобаў былі знойдзены рэвалюцыйныя выданні, пераважна на польскай мове. Пачаліся арышты і допыты.

вядомае і невядомае

12 чэрвеня Дэпартамент паліцыі ў данясенні начальніку Віленскага губернскага жандарскага ўпраўлення прасіць устанавіць па прыбыцці ў Вільню Адама Гурыновіча і Станіславы Пяткевіч пільны за імі нагляд. Вышэйзгаданае пісьмо было перахоплена паліцыяй. Але сувязь гурткоўцаў з падпольным рухам была надзвычай шырокая, і яны змаглі атрымаць неабходную літаратуру ў падпольных арганізацыях Вільні і Панявежыса. Канчаткова дапамагла ім у гэтым Р.Швайніцкая. Праз два дні ўжо шыфраванай тэлеграмай на той жа адрас паступае паведамленне, што 10-га дня Гурыновіч выехаў у Вільню і яго неабходна абыскаць, арыштаваць і адправіць у сталіцу. 16 чэрвеня пры вобыску на яго кватэры была знойдзена значная колькасць, як гаварылася ў пастанаўленні аб арышце, злачынных выданняў.

А.Гурыновіч быў спачатку змешчаны ў дом папярэдняга зняволення, а пасля перапраўлены ў Петрапаўлаўскую крэпасць. Там жа аказаліся яго сябры і Р.Швайніцкая. Допыты пачаліся толькі ў кастрычніку.

У канцы лістапада ў сувязі з абвастрэннем хваробы Адам быў вызвалены з муроў і адпраўлены пад нагляд паліцыі ў Крыстынопаль. Была адпушчана на свабоду і Роза.

Дома Гурыновіч акрамя паэзіі займаўся гаспадарчымі справамі, любіў сталярнічаць, марыў да апошніх хвілін свайго жыцця аб хутчэйшым выздараўленні і вяртанні да жаданай справы, будаваў планы на будучыню. Але невылечная ў той час "чорная воспа" перамагла. І ён памёр 14(26) студзеня (раней даваліся другія даты) ў свае толькі 25 гадоў. Праз некалькі дзён пасля гэтага на адрас паэта прыйшло пісьмо ад Розы, у якім яна, хаця і ведала пра цяжкую хваробу Адама, прызнаецца яму ў сваім высакародным, вялікім пачуцці і гатова прыбыць да яго па першым клічы, не баючыся асуджэння родзічаў каханага. Але ўжо было позна.

Паэтычны талент Гурыновіча толькі пачынаў загарацца і раптам патух, як тая зорка, што скацілася па небасхіле. Пры яго жыцці не было надрукавана ніводнага верша. І ўсё ж спадчына А.Гурыновіча, як прадстаўніка беларускай літаратуры XIX стагоддзя, захавалася найбольш поўна, хаця і мела страты. Вядома, што пры вобыску паліцыяй у 1896 годзе ў яго былі забраны 8 сшыткаў з рукапісамі на беларускай мове, якія праз паўгода нарэшце трапілі ў Дэпартамент паліцыі ў Пецярбурзе. Прадстаўнікі Дэпартамента адразу звярнуліся ў Віленскае губернскае жандарскае ўпраўленне з просьбай перакласці іх на рускую мову, на што атрымалі фармальны адказ аб адсутнасці на месцы асоб, якія ведалі б беларускую гаворку. Далей сшыткі перасылаюцца ў Мінск. 3 лютага 1894 года, калі А.Гурыновіча ўжо не было ў жывых, начальнік Мінскага губернскага жандарскага ўпраўлення, які падышоў да даручанай справы больш адказна, пісаў у Пецярбург: "...з 8 сшыткаў на беларускай гаворцы, адабраных у Гурыновіча, уважліва разгледжаны толькі чатыры, якія пры гэтым і прадстаўляюцца. У адным з іх, пазначаным мною №1, змешчаны артыкулы яўна рэвалюцыйнага зместу ў сэнсе польскага паўстання. Адносяцца яны да часу паўстання 1862г. (1862г. запісаны, відаць, памылкова. Патрэбна чытаць 1863г. – А.Р.). Сшытак гэты перакладзены падрадкова. Пра змест астатніх 3 сшыткаў, паколькі ў ім няма нічога заганнага, выкладзена коратка. 4 сшыткі, што засталіся ў мяне, прагледжаны толькі павярхоўна і, відаць, нічога палітычнага не змяшчаюць. Пасля больш уважлівага іх разгляду будуць прадстаўлены мною дадаткова тыдні праз два".

У метрычнай кнізе, якую ў свой час выратаваў ад знішчэння Генадзь Каханоўскі, на 309-й старонцы зроблены запіс: «1869 года февраля 3 дня в Волколатском римско-католическом приходском костёле окрещен младенец по имени Адам-Гилярий ксендзом Абдоном Андрейковичем администратором сего костела с совершением всего обряда таинства.» Гэта быў першы дакумент, у якім згадваўся Адам Гурыновіч. Кніга захоўваецца ў Мінскім абласным краязнаўчым музеі ў Маладзечне. Музейныя фонды могуць раскрыць не адну загадку. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Далейшы лёс гэтых 8 сшыткаў застаўся невядомы. Частка архіва была знішчана і сваякамі, у першую чаргу родным братам паэта – Янам Гурыновічам, і канфіскавана падчас вобыску і арышту Адама жандармамі. "Усё, што было лепшае, рэвалюцыйнае сваім зместам, найбольш спелае ў мастацкіх і ідэйных адносінах, на жаль, не захавалася..." – сцвярджаў вядомы дзеяч заходнебеларускага руху Янка Шутовіч. Яшчэ ў сярэдзіне 30-х гадоў XX стагоддзя ён наведаў месцы, звязаныя з жыццём А.Гурыновіча, у тым ліку Кавалькі і Крыстынопаль, але нічога каштоўнага са спадчыны паэта ўжо знайсці не ўдалося. У Крыстынопалі, па яго сведчанні, сямейныя могілкі былі знішчаны ў гады першай сусветнай вайны. Непадалёку адсюль доўгі час праходзіла лінія фронту.

Патрэбна адзначыць, што ў 1997 годзе група краязнаўцаў Вілейшчыны, сярод якіх быў і аўтар гэтага артыкула, падрабязна абследавала могільнік вёскі Зольці, на якім хаваліся Гурыновічы. Адна са старажылаў бліжэйшай вёскі Муляры, якая добра была знаёма з гісторыяй і лёсам сям'і паэта, сцвярджала, што магіла Адама знаходзілася побач з магілай яго бабулі па бацькавай лініі і паказала на рэшткі помніка на ёй – груду камянёў.

Творчая спадчына А.Гурыновіча зберагласся, дзякуючы яго родзічам, у асноўным сястры Канстанцыі (па мужу Странкоўскай), якая пазней жыла ў Кавалях (памерла ў 1935 годзе), і іх пляменніцы Яніны Гурыновіч.

Яна нарадзілася ў год смерці свайго дзядзькі-паэта ў Крыстынопалі і стала сусветна вядомай вучонай у галіне неўралогіі і фізіялогіі. Яшчэ калі вучылася ў Віленскім Марыінскім інстытуце, з ёй пазнаёміўся выдатны беларускі вучоны і грамадскі дзеяч Браніслаў Тарашкевіч, а праз яе з сястрой А.Гурыновіча Канстанцыяй і братам Янам. Тарашкевічу ўдалося на аснове вывучэння часткі рукапісу паэта ў 1921 годзе апублікаваць у газеце "Беларускі звон" артыкул "Адам Гурыновіч". Там былі такія словы: "Шчаслівым здарэннем захавалася і цяпер можа паказацца на свет у друкаванай вопратцы невядомая дагэтуль літаратурная спадчына Адама Гурыновіча, беларускага паэта канца 80-х і пачатку 90-х гадоў... Тое, што знаходзіцца цяпер у нашых руках, гэта толькі невялікая часціна творчасці Гурыновіча, і, магчыма, знойдуцца йшчэ яго творы". Далей прыводзіўся спіс 24-х вершаў – сваіх і перакладаў, частка якіх была надрукавана, спасылка на багаты этнаграфічны матэрыял, сабраны Гурыновічам у Свянцянскім павеце.

На пачатку 30-х гадоў Я.Гурыновіч становіцца дацэнтам Віленскага універсітэта, доктарам медыцыны. Выкарыстаную Тарашкевічам частку рукапісаў яна перадае ў віленскі Беларускі музей, а адтуль – у Віленскую акадэмічную бібліятэку. Сустракалася з Янкам Купалам, знаёміла яго з творчасцю брата.

Я.Шутовіч, пазнаёміўшыся з пляменніцай паэта, так характарызаваў яе: "Яніна Гурыновіч з усіх родзічаў Адама, якія асталіся па ягонай заўчаснай смерці, найбольш рупна і добрасумленна збірала яго літаратурную спадчыну, як найдаражэйшы скарб, клапатліва яе перахоўвала, у пошуках гэтай спадчыны яна ездзіла з Вільні ў фальварак Кавалі і ў іншыя месцы, шукала яе ў будынках, на застрэшках, збірала яе ад родзічаў, сясцёр і братоў паэта, ад сваіх цётак і дзядзькоў".

Пасля вайны Я.Гурыновіч выехала ў Польшчу, дзе працавала прафесарам Торуньскага універсітэта імя Каперніка. Частку яшчэ нявыкарыстанага архіва А.Гурыновіча забрала з сабой. Перад сваёй смерцю (1967 г.), зразумеўшы каштоўнасць застаўшыхся ў яе дакументаў для беларускага народа, завяшчала іх Акадэміі навук БССР. У 1971 годзе яны сталі набыткам беларускага народа. А.Мальдзіс, які першы азнаёміўся з гэтымі матэрыяламі, характарызаваў іх як адзіны пісьменніцкі архіў, які дайшоў да нас з таго часу.

Аднак у 1980 годзе высветлілася, што яшчэ адна частка архіва Яніны Гурыновіч пасля яе смерці трапіла ў бібліятэку Торуньскага універсітэта. Сярод яго дакументаў знаходзяцца здымкі А.Гурыновіча і дзве фотакарткі сядзібы ў Крыстынопалі. Драўляны дом уяўляў сабой пабудову на два канцы, крыты дранкай і ўпрыгожаны ганкам з калонамі – звычайны дом тагачаснага фальварка.

Паэт пісаў на трох мовах – найбольш на беларускай, а затым на польскай і рускай, рабіў пераклады класікаў А.Пушкіна, М.Някрасава, А.Талстога, І.Крылова, І.Франко, Э.Ажэшкі, А.Міцкевіча і іншых, чым вучыўся ў вялікіх майстроў прафесіяналізму, пашыраў тэматычныя і жанравыя рамкі нацыянальнай літаратуры, узбагачаў родную мову. Гэта з-пад яго пяра ўзніклі пранікнёныя радкі з паэмы апошняга "Конрад Валянрод".

Вялля! Ты нашых ручаёў
матуля,
Дно залаціста,
сама як красуля,
Страйна ліцвячка,
што з ёй бярэ воду.
Страйнае маіць
сэрца і ўроду...

Найбольш значныя творы раскрываюць рэакцыю паэта на сацыяльную несправядлівасць. Заклікаюць да помсты эксплуататарам, навеяны верай ў сілу народнага гневу, ва ўстаноўленне годнасці, самасвядомасці беларускага мужыка. Гэта найперш такія вершы, як "Перш душылі паны...", "Што ты спіш, мужычок", "Што за звук ды так громка раздаўся...", "Дружа мой, пачакай" і іншыя.

Сярод твораў на польскай мове асаблівую цікавасць выклікае вершаванае апавяданне "На фабрыцы". Акунуўшыся ў рэвалюцыйную барацьбу, пачынаючы паэт зразумеў, што рашаючую ролю тут будзе вырашаць рабочы клас, і першым з беларускіх пісьменнікаў звярнуўся да тэмы пралетарыяту, хаця і не на роднай мове.

Тэма рэвалюцыі становіцца асноўнай у яго вершах. Гурыновіч канчаткова парывае з тым класам, да якога адносіўся сам, і выносіць яму вершаваны прысуд:

Перш душылі паны,
Што шляхтай зваліся,
Цяпер сукіны сыны
За нас узяліся.

А далей вынікае расплата, якая павінна наступіць:

Няхай хлопцы ўсе
Збіраюцца кучай,
У такім хаўрусе
Станімся мы тучай.

А з тэй тучы, як гром
Сярод летняй ночы,
Загручыць усім паном
Загуба ў вочы.

Некаторыя свае творы ён падпісваў псеўданімам "Юрка", за што дамашнія часта яго так і звалі. Гэта выклікала законныя пытанні аб аўтарстве вядомага верша "Панскае ігрышча", падпісанае "Юркам", не высветленае да канца і сёння.

Адам Гурыновіч пражыў кароткае, але яркае жыццё, заўсёды быў жыццялюбам. Пра сябе ён пісаў так:

Я немножко литератор.
А при случаях (!) фатор.
А в счастливое мгновенье,
Коль случится вдохновенье,
Я могу быть и поэтом,
Хоть непризнан я злым
светом.
Что увижу, опишу
И таким любить прошу.
Представляться не умею,
Лицемерить, лгать не смею,
Уж простите, коль смешу,
Но таким любить прошу.

Добрая памяць пра паэта да гэтага часу жыве на радзіме. Яго імем названы вуліцы ў Вілейцы і Мядзеле. Рыхтуецца да выпуску ў Беларускім кнігазборы найбольш поўны зборнік твораў А.Гурыновіча.

Пісьмо Я.Карловічу.

"Пецярбург 20 верасня 1890г.

Шаноўны пане рэдактар!

Перапрашаю, што адважыўся дакучаць сваёй просьбай. Але даруйце мне, бо ў гэтым выпадку не ведаю, да каго звярнуцца: таму вымушаны зноў прасіць Вас.

Справа ў тым, што на адасланыя на імя пана каля дваццаці беларускіх песень, даслаў ліст, у якім Вы мне паведамілі, што "Wisia" друкаваць іх не можа і што калі я захачу, дык пан будзе ласкавы пераслаць іх у Крак(аўскую) акад(эмію). Што з імі сталася – не ведаю, паколькі ад таго часу ніякай весткі пра іх не меў. Аднак, не зважаючы на гэта, працу ў тым накірунку, дужа для мяне прывабным, не кідаў і ў часе вакацый рабіў, што мог. Я сабраў яшчэ каля 200 розных песенек, якія хацеў, калі такое яшчэ магчыма, надрукаваць разам з раней надасланымі. Дзе, як і на якіх умовах – усё роўна, бо мне як неафіту, першая апублікаваная праца дадала б болей энергіі і ахвоты да наступнай працы, якая, можа, вялікай карысці нікому не прынясе, але і шкоды, з пэўнасцю, не зробіць. За найлепшыя лічу амаль усе песенькі, запісаныя ад пакаёўкі Кацярыны Смаленскай з вёскі Зольці, прыпеўкі ад Аляксандра Шляпы з Дзям'янавіч. Паколькі, мяркуючы з Вашага ліста, "Wisia" друкаваць гэтыя песенькі не зможа, дык прасіў бы шаноўнага пана пераслаць іх у Крак. акадэмію, бо сам не ведаю, якім чынам гэта зрабіць. На перасылку далучаю пры гэтым лісце 1 р. с(рэбрам). На выпадак, калі і Кр(акаўская) ак(адэмія) не захоча друкаваць песенек, прасіў бы адаслаць іх назад. У кожным разе буду чакаць адказу шаноўнага пана з нецярплівасцю, бо праз яго даведаюся пра лёс мае працы.

Застаюся з шчырай павагаю А.Гурыновіч...".

Анатоль РОГАЧ,
Вілейка.

На бязрыб'і і ёрш рыба

ВІЛЕЙКА. Як толькі вадасховішча хаваецца пад лёдам, уся ягоная прастора робіцца дасягальнай для соцень аматараў зімняй рыбалкі. Шмат хто з іх спецыяльна пераносіць адпачынак на зіму, каб увесь свой вольны час прысвяціць любімай справе. Клёў найлепшы ў першыя два тыдні ледаставу. Цяпер ён ужо заціхае. Рыба, заціснутая 40 – 60 сантыметровым лёдам і недахопам кіслароду, стамілася. Але кожны дзень па паверхні вадасховішча рассяваюцца рыбакі.

Раней у выхадныя дні на лёдзе збіралася да 3 – 4 тысяч чалавек. Налавіць тады цэлае вядро рыбы (9 кг) было нормай. За здабычай рыбакі з Мінска і Маладзечна прыязджалі цэлымі аўтобусамі. Цяпер уловы пачалі значна скарачацца, таму і рыбакоў менш. Не варта ехаць на Вілейскае вадасховішча, калі на Мінскім моры можна злавіць тыя самыя 2 кг. Рэкордныя ўловы ў 25 – 30 кг сталі вялікай рэдкасцю. Добра ўжо налавіць і яршоў, якія раней толькі заміналі лавіць добрую рыбу.

Прычынай змяншэння колькасці рыбы стала інтэнсіўная праца каля дзясятка прадпрыемстваў, якія маюць ліцэнзіі на яе лоўлю. Нават цяпер, зімой, рыбу ловяць сеткамі.

Лепшы адпачынак – на свежым паветры. Нават зімой.

Фота IREX/ProMedia.

Хобі і праца

З пагаршэннем эканамічнай сітуацыі доля рыбакоў, для якіх рыбалка была хобі, памяншаецца. Цяпер большасць ездзіць дзеля прыбытку і паляпшэння рацыёну харчавання. Людзі, якія займаюцца рыбалкай пастаянна, прадаюць рыбу, хоць цэны на яе невялікія. У сярэднім 1 кг рыбы каштуе паўтары тысячы рублёў. Тым не менш, для беспрацоўных гэта магчымасць падзарабіць і пракарміцца.

Рыштунак

Для ўдалай лоўлі акрамя доследу і ўдачы патрэбны разнастайны рыштунак. Большасць аматараў выкарыстоўвае шмат самаробных прыладаў, таму што на базары, і тым больш у крамах, усё вельмі дарагое. Новы камплект поўнай амуніцыі каштуе каля 200 тысяч рублёў.

Бур – 30 000 руб.
Валёнкі – 20 000 руб.
Бахілы – 5 000 – 8 000 руб.
Леска – 2 500 руб. (100 м)
Мармышкі – 150 – 300 руб.
Блясна – 600 руб.
Вуда – 3 000 – 5 000 руб.
Скрыня – больш 30 000 руб.
Кручок – 40 – 50 руб.
Намёт – каля 60 000 руб.

Сюды трэба дадаць яшчэ кармушку для падкорму, матыля па 1 500 рублёў за запалкавы карабок, кажух, штаны, рукавіцы.

Небяспека

Ніводны сезон зімняй лоўлі не абыходзіцца без ахвяраў. Найчасцей тонуць рыбакі па першым і па апошнім лёдзе.

Абавязковае правіла – не ступаць на лёд, танейшы за 5 см. Але некаторым так карціць лавіць рыбу, што азарт перамагае здаровы сэнс.

У Швецыі рыбакоў без спецыяльных штыроў, якімі можна чапляцца за лёд пры правальванні, штрафуюць. У нас ролю штыроў выконваюць вялікія цвікі і нож.

Яшчэ адна абавязковая рэч – вяроўка, за якую могуць выцягнуць з палонкі. Аматары экстрэмальнай рыбалкі ідуць на лёд з гумовай лодкай, якую прывязваюць да нагі.

На апошні лёд, калі ён адыходзіць ад берага і трэскаецца, бяруць жардзіны і дошкі.

Парады

Для добрага ўлову патрэбна і адпаведнае надвор'е. Найлепш, калі трывае мароз да 10 градусаў, дзьме заходні альбо паўднёва-заходні вецер і атмасферны ціск складае ад 740 да 750 мм рт.сл. Важна, каб не была поўня.

Лешч ловіцца на цяжкую і цёмную мармышку на вялікай глыбіні. Для платвы выбіраюць мель, а для судака – звал. Ва ўсіх выпадках варта рабіць прыкормку.

Сэрвіс

Рыбакі абыходзяцца без аніякага сэрвісу. Адзінае, што раней знаходзіліся прадаўцы гарэлкі, якія развозілі яе на саначках. Але і без іх зараз на лёдзе пустыя бутэлькі валяюцца амаль кучамі.

Віталь ПАЎЛОЎСКІ.

Гэта карысна ведаць

Не трэба выцягваць буйную рыбу з лункі на тонкай лесцы. Рыбу трэба браць рукой – двума пальцамі, а галаву – зверху каля жабраў.

Для таго, каб дастаць кручок, некалькі разоў націсніце на жабры – рыба сама адкрые рот.

Пры выважванні рыба ўзмацняе супраціўленне перад уваходам у лунку. Але варта яе зацямніць, кінуўшы ў лунку крыху снегу, і яна павядзе сябе спакайней.

Лішнія і выкарыстаныя лункі трэба засыпаць снегам. З засветленага месца рыба сыходзіць, але ж сюды можна вярнуцца праз нейкі час.

На згібах берагавой лініі сустракаюцца месцы, зацененыя лесам. У гэтых месцах, калі дазваляе глыбіня, збіраецца рыба, якая пазбягае святла.

Калі пры лоўлі каля дна патрапіліся дробныя акуні, паспрабуй падняць узровень на 30–50 см: часта буйныя акуні стаяць вышэй за дробных.

Лёд з лункі выкідайце супраць ветру – за лёд, выкінуты па ветры, будзе чапляцца леска.

У працэсе рыбалкі часцей ачышчайце ад лёду не толькі лунку, але і леску. У неачышчанай лунцы блага праглядаецца клёў, а леска пастаянна чапляецца за ледзяную крошку.

Карысна палавіць там, дзе шмат лунак, – значыць, тут быў нядаўна добры клёў.

Зімой рыба стаіць на месцы або хутка перамяшчаецца. Пошукі рыбы хутчэй прынясуць поспех.

Раніцай і вечарам лоўля больш паспяховая на мялі, днём трэба праходзіць на глыбіню.

Пра паводзіны на тонкім лёдзе

Ізноў вяртаюцца маразы. Тысячы рыбакоў з новай сілай будуць імкнуцца да сваіх запаветных месцаў, арыентуючыся ў белай цішыні па прыкметах, якія захоўваюцца ў памяці. Ды ці заўсёды надзейная дарога над таямнічай цемнатой глыбокай вады?

Так, найбольш частыя трагічныя выпадкі, якія адбываюцца з неабачлівымі рыбаловамі, або ў пачатку ледаставу, або вясной, калі прыпячэ сонца. Але нялішнім будзе і сёння, калі зіма яшчэ ў сваіх правах, нагадаць некаторыя правілы паводзін на лёдзе.

Бяспечнасць перамяшчэння па лёдзе залежыць ад цэлага набору фактараў, якія неабходна ўлічваць рыбалову–зімніку, і звязаныя яны з характарам эвалюцыі лядовага пакрыцця, тыпам вадаёму, кліматычнымі ўмовамі, якія склаліся сёлетняй зімой.

Перш за ўсё перыяд ледаставу можна ўмоўна падзяліць на тры асноўныя стадыі: першы лёд, сапраўдны лёд, апошні лёд.

Адна-дзве марозныя ціхія ночы, і лёд усталяваўся. Першы лёд таксама ўмоўна можна разбіць на дзве нейкія фазы: самы першы лёд (тонкі, але ўжо такі, які стаіць), моцны хаця б месцамі і надзейны лёд (які цалкам пакрыў некаторыя вадаёмы і ўсюды прыдатны для рыбалкі).

Таксама нялішне згадаць і правілы паводзін на тонкім лёдзе: ні ў якім разе не хадзіць па ім гужам, інакш радыяльныя трэшчыны абрастуць канцэнтрычнымі і дабра тут не чакай. Не выходзьце на лёд паасобку. Не падыходзьце да іншых рыбакоў бліжэй чым на 3 метры. Не набліжайцеся да тых месцаў, дзе ў лёдзе паўмярзалі карчы, водарасці, паветраныя пузыры. Не хадзіце побач з трэшчынай. Не хадзіце па ўчастку лёду, адасобленаму ад асноўнага масіву некалькімі трэшчынамі. Неакладна пакіньце небяспечнае месца, калі з прабітай лункі пачынае біць фантанам вада. Абавязкова трымайце пры сабе сродкі выратавання: шнур з грузам на канцы, доўгую жэрдку, шырокую дошку. Калі ўсё гэта будзеце выконваць, то шчаслівай рыбалкі.

Міхась ШЧАСНЫ.

■ ЗІМОВЫ РЫБАЦКІ ГУМАР

Рыбкі няма...

Прыйшоў мужык зімой парыбачыць. Прасвярліў лунку, толькі сабраўся вудачку закідваць, як ціхі голас яму кажа так, ліслівa:

— Тут рыбкі няма...

Мужык пацiснуў плячыма, прасвярліў другую, падалей. І той самы ціхі голас паўтарае:

— Тут рыбкі няма...

Прасвярліў мужык трэцюю лунку. І зноў тое ж самае:

— Тут рыбкі няма...

Мужык зверам стаў:

— Ды хто гэта ... гаворыць?!

— Гэта кажу я, дырэктар катка.

Недачуў

Холад 30 градусаў, вецер. А мужык сядзіць ля лункі без шапкі.

— Ты што без шапкі, няўжо вушы не шкадуеш? – пытаюцца ў яго.

— Не, мужыкі! Мінулым разам мне нехта сто грамаў прапанаваў, а я з-за гэтай шапкі, грабі яе так, недачуў! Хрэн я цяпер яе надзену!

■ ВАЛЕЙБОЛ

«Сухія» перамогі

МАЛАДЗЕЧНА. На мінулым тыдні завяршыліся гарадскія чэмпіянаты сярод школьных каманд.

Схема спаборніцтваў была аднолькавая як для юнакоў, так і для дзяўчат. Спачатку каманды разбіліся на 2 групы, дзе гулялі паміж сабой у 1 круг. На другім этапе праходзілі стыкавыя матчы: лепшыя каманды ў групах гулялі за 1-е выніковае месца, другія – за 3-е і г.д. У юнацкім чэмпіянаце спаборнічалі 13 каманд (не заявілася на чэмпіянат СШ №5), сярод дзяўчат – на адну менш (не было каманд з СШ №9 і СШ №4).

Дзяўчаты спаборнічалі ў спартзале СШ №11. У групе "А" каманды СШ №5, СШ №2 і СШ №12 набралі аднолькавую колькасць ачкоў – 11 (5 перамог і 1 паражэнне). Прыйшлося лічыць розніцу выйграных-прайграных партый. Лепшай яна аказалася ў каманды СШ №5.

Вынікі стыкавых гульняў:

12-е месца – СШ №14, **11-е месца** – САШМ.

За 9-е месца: СШ №6 – гімназія 2:1

За 7-е месца: СШ №1 – СШ №11 2:0

За 5-е месца: СШ №3 – СШ №12 1:2

За 3-е месца: СШ №2 – СШ №7 0:2

Фінал: СШ №8 – СШ №5 2:0.

Каманда СШ №8 на турніры не прайграла ніводнай партыі. Каманды-прызёры атрымалі дыпломы, а чэмпіёны горада – яшчэ на 3 тысячы рублёў. Такую ж суму ўручылі лепшаму гульцу турніру **Олі Мілеўскай** з СШ №7.

Пераможцы юнацкага школьнага чэмпіянату Маладзечна – каманда беларускай гімназіі. Стаяць: Сяргей Люлько (11 "А"), Раман Воўк (10 "А"), Уладзімір Лашук (трэнер), Віктар Вараб'ёў (11 "А"), Артур Ларыёнаў (9 "Б"), Юрый Лявончык (9 "А"), Аляксей Свірыда (11 "А"), Алег Бірбінаў (10 "А"). За каманду-чэмпіёна яшчэ выступалі Андрэй Астапенка (10 "А"), Максім Тумаш (11 "Б"), Дзмітрый Данкевіч (11 "А"). Фота Юрыя КАРПІЦКАГА.

Юнакі спаборнічалі ў зале беларускай гімназіі. І тут каманда-пераможца не ўступіла ніводнай партыі.

13-е месца: СШ №1.

За 11-е месца: СШ №3 – СШ №6 2:0

За 9-е месца: СШ №8 – СШ №14 1:2

За 7-е месца: СШ №12 – САШМ 1:2

За 5-е месца: СШ №7 – СШ №11 2:1

За 3-е месца: СШ №4 – СШ №9 2:1

Фінал: СШ №2 – гімназія 0:2.

Лепшым іграком турніру прызнаны **Сяргей Шаблыка** з СШ №2.

Матч-рэванш

У фінале юнацкага чэмпіянату сустрэліся тыя каманды, што і летась. Толькі зыход іншы – каманда гімназіі ўзяла рэванш у СШ №2. Гімназісты першы год выступаюць у такім складзе. Большую частку леташняга саставу складалі выпускнікі, якія пакінулі школу. Так будзе і сёлета. Восенню каманда адновіцца як мінімум на палову.

Гульцы дружна назвалі галоўным фактарам перамогі свайго трэнера і балельшчыкаў. На фінале было як мінімум 3 сотні гледачоў..

Трэнер **Уладзімір Лашук** адзначыў, што адной з прычын леташняга паражэння была адсутнасць у складзе каманды **Алега Бірбінава**.

Лепшы ігрок у складзе школьнай каманды-чэмпіёна Маладзечна марыць стаць... баскетбалістам.

Ён займаецца ў маладзечанскай СДЮШАР, і летась яго не было таму, што ён гуляў за сваю каманду на абласных спаборніцтвах.

Са спортам Алег сябруе з дзяцінства. Гэта для яго і хобі, і здаровы лад жыцця. А, магчыма, і будучая прафесія.

Алег пабываў у Германіі. Гаворыць, там намнога больш увагі ўдзяляюць свайму здароўю і навакольнаму асяроддзю. Няма і размовы аб захапленні шкоднымі звычкамі.

Спорт вырашыў для Алега праблему вольнага часу.

– Калі прыйдзеш дадому пасля таго, як аддасі ўсе сілы на трэніроўцы, табе ўжо нічога не захочацца.

Гэтыя словы Алег адрасаваў аднагодкам, якія не ведаюць, чым сябе заняць пасля школы.

Юрый КАРПІЦКІ.

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

Не згубіліся на «рэспубліцы»

Прайшлі рэспубліканскія спаборніцтвы сярод спартыўных школ па ўзросце 1986-87 г.н. і 1988-89 г.н.

Удала выступілі СДЮШАР (Маладзечна, старшы трэнер **Леанід Арцем'еў**) сярод гарадскіх школ і СДЮШАР (Смаргонь, старшы трэнер **Станіслаў Барташэвіч**) сярод раённых школ. Першыя спачатку змагаліся ў абласным адборачным турніры.

МІНСК. На "вобласці" старэйшыя маладзечанцы былі другімі ў камандным заліку, а малодшыя – першымі. Увогуле набралі дзесяць першых месцаў. Гэта старэйшыя **Максім Церах** (400 м і 800 м), **Дзяніс Гіль** (3000 м) з Палачанаў, **Яўген Мучынскі** (1500 м), **Анастасія Сакалоўская** (вышыня, трэнер **Іван Мацюшонак**) і малодшыя **Аляксандр Салей** (3000 м), выхаванцы трэнера **Алены Жыжлы Вольга Дземеш** (60 м з бар'ерамі) і **Марыя Крук** (вышыня), выхаванцы трэнера **Пятра Лісоўскага Павел Крушынскі** (1500) і **Алена Лісоўская** (3000 м).

ВІЦЕБСК. На "рэспубліцы" з чатырнаццаці гарадскіх школ маладзечанцы сталі шостымі і сярод старэйшых, і сярод малодшых. З сямі раённых школ за смаргонцамі першы радок сярод старэйшых і трэці – сярод малодшых.

Старэйшыя змагаліся 27-29 студзеня. Яўген Мучынскі пераможа на 1500 м і быў другім на 3000 м. Дзяніс Гіль – чацвёрты на 3000 м. Максім Церах – пяты на 800 м і шосты на 400 м. Лепшымі са смаргонцаў былі **Наталля Дружбіна** – 1 месца на 3000 м і 5 месца на 1500 м, **Вікторыя Радчук** – 2 месца на 60 м і 3 месца на 200 м, **Вольга Масюль** (трэнер **Мікалай Малашэвіч**) – 2 месца ў штурханні ядра, **Наталля Грыневіч** – 4 месца на 800 м і 5 месца на 400 м.

Трэнер Станіслаў Барташэвіч узначальваў каманду Смаргонскай СДЮШАР, якая стала мацнейшай у рэспубліцы сярод раённых спартыўных школ. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Малодшыя спаборнічалі з 30 студзеня па 1 лютага. Пасланцы Маладзечна выступілі так: у Паўла Вашанкі перамога на 800 м і другое месца на 1500 м, у Паўла Крушынскага – 3 месца на 1500 м і 4 месца на 3000 м, у Алены Харытон (трэнер Іосіф Пятроў) – 4 месца ў штурханні ядра.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ФУТБОЛ, ВЫШЭЙШАЯ ЛІГА

Навіны з «Маладзечна-2000»

Развітаўся ФК "Маладзечна-2000" з Аляксандрам Карпіленкам. Затое дакладна вядома, што вярнуўся абаронца **Дзмітрый Кабельскі** (1979), які пачынаў тут яшчэ ў 1998 годзе. Будзе юны навічок-нападаючы **Максім Галенка** (1985) з расійскага Смаленска.

Турнір ў Наваполацку

4 лютага. Маладзечна-2000 – Славія (Мазыр) 0:1.

Гол: (23).

5 лютага. Маладзечна-2000 – Нафтан (Наваполацк) 3:1.

Галы: Сідарэнка (13), Макрыцкі (61), Маляўка (80); (87).

6 лютага. Маладзечна-2000 – Славія 1:3.

Галы: Веташкін (71); (42), (51), (87).

Лепшым абаронцам турніру быў прызнаны маладзечанец **Віктар Маляўка**.

У інтэрв'ю па выніках турніру **Вячаслаў Акшаеў** зазначыў, што для каманды зараз галоўнае – гэта камплектаванне. З гульцоў ён застаўся задаволеным дзеяннямі апошняга абаронцы **Арцёма Косака**, левага паўабаронцы **Аляксея Пазняка** і цэнтральнага паўабаронцы **Руслана Азаронка**. Найбольшы галаўны боль – варатары.

Кантрольны матч, 10 лютага, манеж

Маладзечна-2000 (дубль) – БАТЭ (дубль) 2:1.

Галы: В. Урублеўскі (63), Матусевіч (89); (60).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ МІНІ-ФУТБОЛ

Спаборнічаюць ветэраны

МАЛАДЗЕЧНА. У зале ЗМК прайшоў занальны турнір сярод ветэранаў (старэйшыя за 35 гадоў). Гаспадары занялі першае месца і выйшлі ў паўфінал.

Рашаючым быў матч паміж маладзечанцамі і віляйчанамі. Госці намаганнямі **Генадзя Назарава** пастаянна вялі ў ліку, але ўрэшце сваё слова сказаў **Аляксандр Гармаза**, які першы год выступае сярод ветэранаў.

Склад пераможцаў: варатар **Вадзім Рыдванскі**, палявыя **Генадзь Буткевіч, Уладзімір Галубко, Аляксандр Гармаза, Аляксандр Лепеш, Андрэй Радкевіч, Аляксандр Субач, Аляксандр Талькоўскі, Генадзь Талькоўскі, Аляксандр Чарняўскі**. За віляйчан удала гулялі Генадзь Назараў, **Аляксандр Пачанкоў** і **Ігар Шабан**, за "раённікаў" – бацькі прафесійных футбалістаў **Леанід Лявончык** і **Мікалай Мятліцкі**.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табло

■ ЛЫЖНЫ СПОРТ

Прайшлі спаборніцтвы "па месцы жыхарства" сярод хлопцаў і дзяўчат 1988-1990 г.н. Іх назва "Старты надзей".

Пасля ўдалага выступлення ў "зоне" прадстаўнікі рэгіёну адправіліся ў Лагойск на фінальны турнір сярод шасці калектываў. Хлопчыкі беглі 3 км, дзяўчынкі – 2 км, таксама праводзіліся эстафеты.

Каманду Маладзечанскага раёна (трэнер **Валерый Назараў**) складалі ў асноўным прадстаўнікі Радашкавічаў і некалькі чалавек з Алёхнавічаў. Дзяўчынкі занялі другое месца, а хлопчыкі – трэцяе. З Мядзела (трэнер **Уладзімір Жоўнер**) ездзілі хлопчыкі і занялі другое месца.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ЛЁГКАЯ АТЛЕТЫКА

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ. На 34-ы міжнародны марафон "Дарога жыцця" ездзілі трое прадстаўнікоў рэгіёну.

Найлепш выступіла маладзечанка **Галіна Кавалёва**. З часам 3:20 яна стала другой у сваёй узроставай групе (35-39 гадоў) і чацвёртай у абсалютным заліку.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ВАЛЕЙБОЛ

МЯДЗЕЛ. У чэмпіянаце раёна сярод мужчын бралі ўдзел дзевяць каманд. Спачатку яны згулялі ў трох групах, потым пераможцы груп змагаліся за 1-3 месцы. У выніку тройка прызёраў наступная:

РТМА (раённае тэрытарыяльнае медыцынскае аб'яднанне). 2. ЖКГ "Прыазер'е" (к/п Нарач). 3. Сельгаспрадпрыемства "Салодкі".

Асабіста можна адзначыць "медыкаў" **Юрыя Ломаця, Віктара Караваццкага, Андрэя Парэчына**, "камунальніка" **Алега Саковіча**.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ МІНІ-ФУТБОЛ

БАРЫСАЎ. Хлопцы 1990 г.н. на абласных спаборніцтвах сталі трэцімі з чатырох удзельнікаў.

ЗМК у дарослым розыгрышы Кубка фінішаваў чацвёртым з пяці калектываў. "Забудова", на жаль, з-за фінансавых цяжкасцяў не паехала.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ ТУРЫЗМ

Хто з турыстаў лепшы

У турклубе "Пілігрым" падвялі вынікі традыцыйнага конкурсу на самага актыўнага турыста ў 2002 годзе.

Сярод мужчын 1-е месца заняў **Юрый Лужынскі** (49 балаў), усяго толькі на адзін бал ад яго адстаў **Аляксей Корсак** (48 балаў) і 3-е месца ў **Вадзіма Прончанкі** (37 балаў).

Сама болей балаў (174) набраў прэзідэнт клуба Сяргей Бялкоў, але яго як прафесіянала выключылі з конкурсу.

Сярод жанчын 1-е месца заняла **Ірына Шаварнёва**, у якой 36 балаў, на 2-м месцы – **Іна Высоцкая** (35 балаў) і на 3-м – **Ганна Пятроўская** (27 балаў).

Пераможцы конкурсу ў якасці ўзнагароды атрымалі па спальным мяшку.

Сяргей ПРЫТКОЎ.

ВІНШАВАНКІ

Віншуем
любімую маму, бабулю, цешчу
Акцюнію Браніславаўну Татараву!
Желаем счастья в этот день,
Тепла от всех, кто будет рядом,
Большой душевной красоты
И солнечных лучей в награду.
И не грусти ты о годах,
В любых годах свой вкус и сладость,
Лишь были бы с тобой всегда
Сем'я, друзья, здоровье, радость.
Сем'і Гештаровых-Татаравых, Савіцкіх.

Пятру Міргалоўскаму

Пеця, віншуем цябе з 45–годдзем – з узростам, калі мужчына адчувае сябе маладым, але мае права даваць парады і вучыць жыццю! Поспехаў табе ў тваёй нялёгкай рабоце на карысць тваёй дружнай сям'і і людзям, з якімі ты працуеш. Здароўя і шчасця!
Манцэвічы з Вілейкі.

Пятру Міргалоўскаму з Іжы
Дарагі і любы муж і тата! Віншуем цябе з днём нараджэння! Жадаем моцнага здароўя і няхай заўсёды ўдача спадарожнічае табе ў жыцці.

Хоць ты сцюдзёнаю
народжаны парою,
Няхай табе
ўсміхаецца вясна.
Мы у ва ўсім
заўжды з табою!
Жадаем шчасця, радасці,
дабра!
Жонка Галіна і сын Віталь.

Віншуем **Анакіну Юлію Адольфаўну** з 55-годдзем! Жадаем здароўя, дабрабыту. *Калектыў дз/с №5 з Вілейкі.*

Віншую любімага мужа **Андрэя Карпача** з днём Святога Валянціна! Жадаю моцнага здароўя, шчасця і ўсяго найлепшага. *Вольга.*

Віншуем з днём нараджэння **Святлану Васілеўскую**! Жадаем шчасця, здароўя, даўгалецця, сямейнага дабрабыту, кахання. *Калегі.*

Віншую **Валерыю Грамовіч** з днём нараджэння! Унучачка, будзь здаровенькай, разумніцай, прыгажуняй, жыві доўга і шчаслівa. *Дзядуля Мікола.*

Віншуем **Іну Корсак** з днём Святога Валянціна! Жадаем узаемнага кахання, здароўя, шчасця. *Лёша і Ганна.*

Віншуем **Валянціну Зянонаўну Скачкову** з днём закаханых! Жадаем здароўя, узаемнага кахання, удачы. *Твае сяброўкі.*

Віншуем **Надзейку Саўчыц** з Вілейкі з 18-годдзем! Жадаем поспехаў у вучобе, шчасця, кахання. Будзь добрай і прыгожай. *Сям'я Жукоўскіх.*

Ніну Паўлаўну Шылко віншуем з днём нараджэння! Радости, удачи, здоровья крепкого вдвойне. Живи подольше на земле. *Жаўняровічы.*

Дарагую хросную і сястру **Аксану Уласенку** з Вілейкі віншуем з днём нараджэння! Жадаем здароўя, шчасця, кахання. *Сям'я Шумскіх.*

Віншуем **Віку Рамановіч** з 15-годдзем! Жадаем здароўя, шчасця, поспехаў у вучобе, добрых сяброў. *Мама і тата.*

Віншуем дырэктара **В.Г.Сакалова** і ўсіх выкладчыкаў Вілейскага філіяла БТБіП з днём Святога Валянціна! Дабрабыту, здароўя, кахання. *Навучэнцы гр. 10-Ю.*

Любімую сяброўку **Наташку** віншую з днём Святога Валянціна! Жадаю шчасця, здароўя, моцнага і ўзаемнага кахання. *Танёнак.*

Сям'ю **Аляксандра і Надзеі Шандыбіных** віншуем з днём Святога Валянціна! Жадаем здароўя, кахання і шчасця. *Сям'я Гайчукоў.*

Віншуем сям'ю **Мікалая і Таццяны Жураўлёвых** з днём Святога Валянціна! Жадаем моцнага кахання і ўсяго толькі самага добрага. *Сям'я Гайчукоў.*

Віншую **Галіну Дзямідовіч** з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Віншую з днём нараджэння **Ніну Мацвееўну Сысун** з Маладзечна! Жадаю здароўя, шчасця, удачы, даўгалецця, бадзёрасці, сямейнага дабрабыту. *З павагай Аляксандра Корсак, Вілейка.*

Віншуем **Андрэя і Алену Гайчукоў** з днём святога Валянціна! Жадаем поспехаў ва ўсіх пачынаннях і абавязкова кахання. *Ад дочак Тані і Любы.*

Віншую **Вольгу і Дзмітрыя Смірновых** з днём Святога Валянціна! Усяго вам яркага, чыстага, светлага, цудоўнага, кахання. *Ад Танёнка.*

Віншую з днём Святога Валянціна **В.Лужынскага, Ю.Карпіцкага, Д.Бабровіча, С.Цэлікава, А.Полаза**! Жадаю моцнага кахання, шчасця, удачы! *Ад Танёнка.*

Віншуем **Мікалая і Вольгу Багушэвічаў** з в. Зянонава Вілейскага р-на з днём Святога Валянціна! Шчасця, здароўя і кахання. *Ад унучак Тані і Любы.*

Аляксандра Суханожку і Міхаіла Грыгор'ева віншую з днём Святога Валянціна! Жадаю здароўя, шчасця, добрага настрою, кахання. *Танёнак.*

Дарагая мая газета! Дарагія працаўнікі добрага, мудрага, вечнага, з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання, птушкі шчасця. *Рэгіна.*

Але Фёдараўне Сафаравай, Марыі Мікалаеўне Кур'яновіч. Мілыя жанчыны, з днём Святога Валянціна! Кахання, здароўя, удачы. *Рэгіна.*

Ларыса Казановіч, Дана Будзько, Ларыса Грыб, дзяўчаты, з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, удачы. *Рэгіна.*

Лілія Абаўна Сліњкова, Ніна Аляксееўна Умец, Ганначка Карповіч! З днём Святога Валянціна! Здароўя, кахання, удачы. *Рэгіна.*

З днём Святога Валянціна **Яніну Мар'янаўну Рудкевіч, Ганну Іванаўну Пінчук, Лілію Мечыславаўну Леўчанкаву**! Кахання, здароўя, шчасця. *Рэгіна.*

Ірына Антонаўна Сарока, Лілія Ермалаеўна Шукайла, з днём Святога Валянціна! Кахання, удачы, шчасця. *Рэгіна.*

Віншую **Ганначку Чарненку** з в. Краснае з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Марына Сіляўка, Оля Малафей, дзяўчаты, з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання. *Рэгіна.*

Віншую **Таццяну Шарафановіч** з Вілейкі з днём Святога Валянціна! Жадаю моцнага здароўя, кахання, шчасця, поспехаў. *Сяргей.*

Святлана і Арнольд Саўлевічы, з днём Святога Валянціна! Міру, спакою, шчасця, кахання, удачы. *Рэгіна.*

Святлана Тарыма і Аліна Жалубоўская, з днём Святога Валянціна! Кахання, здароўя, шчасця. *Рэгіна.*

Алена Уладзіміраўна Елізавецэнка, з днём Святога Валянціна! Кахання, здароўя, шчасця. *Рэгіна.*

Алена Нікадзімаўна і Павел Фёдаравіч Савіцкія, з днём Святога Валянціна! Кахання, удачы, шчасця. *Рэгіна.*

Леначка Зубрыцкая, з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання, удачы. *Рэгіна.*

Лёня і Ніна Грыневічы, з днём Святога Валянціна! Кахання, удачы, птушку шчасця ў дом. *Рэгіна.*

Алеська і Алег Капуста, з днём Святога Валянціна! Здароўя, кахання, шчасця, удачы. Алесю і з днём нараджэння! *Рэгіна.*

Віншую **Алену і Ігара Ляхаў** з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, удачы, кахання, лебядзінай песні. *Рэгіна.*

З днём Святога Валянціна, **мілыя дзяўчаты цэха №12 радыёзавода "Спадарожнік"**! Кахання, удачы, шчасця. *Рэгіна.*

Ганна Святоха і Ганна Ціуновіч, з днём Святога Валянціна! Здароўя, кахання, удачы. *Рэгіна.*

З днём Святога Валянціна віншую **Святлану Гудебскую**! Здароўя, шчасця, удачы. *Рэгіна.*

Зоя Пішчака, з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, удачы. *Рэгіна.*

Аляксандра і Венеру Пяркоўскіх з днём Святога Валянціна! Здароўя, шчасця, кахання. *Сябры.*

Валодзя і Танюша Кісялі, з днём Святога Валянціна! Кахання, шчасця, удачы. *Сябры.*

Свету, Юлю, Андрэя, Наташу і Юру віншую з днём Святога Валянціна! Кахання вам, сябры! *Ваша Надзейка.*

Лепшае свята – свята кахання

14 лютага – свята закаханых, дзень Святога Валянціна.

Святы Валянцін – абаронца закаханых – асабліва праявіў клопат пра іх менавіта 14 лютага. У гэты дзень нерашучым, пэўна, варта ўсё ж такі прызнацца ў сваіх пачуццях аб'екту захаплення. Як аднак прыкмета, вашае каханне абавязкова сустрэне ўзаемнасць і пра вас будзе некалі сказана: "...і жылі яны добра і шчасліва...". А тыя, хто ўжо высветліў адносіны, проста абавязаны ў гэты дзень абмяняцца падарункамі і ўсім (можа, нават гадавым!) запасам пяшчоты і ўвагі.

Наогул, падарункі – прычым не звычайныя, а пажадана, у форме сэрца – дораць на Валянціна ўсе і ўсім. Няхай гэта будзе звычайнае печыва.

А можна запрасіць шмат гасцей і наладзіць сапраўднае свята : з гульнямі, спектаклямі і абавязкова – з выбарам Валянціна і Валянціны на будучы год.

Прастора для фантазіі – велізарная, нагода – цудоўная: хоць раз у год можна адназначыць свята кахання! Так што адзначайце і, вядома ж, кахайце. Са святам!

Алена УРБАНОВІЧ.

Кінатэатр «Радзіма»

14-16 лютага.
Прэм'ера. **"Тры іксы"**, ЗША, трылер-баявік – у 18.40 і 21.10.
"Макасіны Маніту", Германія, камедыя – у 17.00, 19.00 і 21.00. 15 і 16 лютага – у 15.00 і 17.00.

17-23 лютага:
Зорка сусветнага кіно Том Круз у новым фільме Сцівена Спілберга **"Асобная думка"** (2 серыі), ЗША – у 18.30 і 21.10 (акрамя 20 лютага). Уваход да 16 гадоў забараняецца.
"Васабі", Францыя, камедыйны баявік Люка Бесона – у 17.00, 19.00 і 21.00. 20 лютага ў 17.00 – ільготныя білеты.

Да Дня абаронцаў Айчыны.
18 лютага студыя "Беларусьфільм", "Кінавідэапракат" прапануюць:
- творчую сустрэчу з акцёрам тэатра і кіно Аляксандрам Кашперавым,
- прэм'еру вострасюжэтнага мастацкага фільма "Паміж жыццём і смерцю",
- перасоўную выстаўку музея Вялікай Айчыннай вайны.
Пачатак у 11.00 і 14.30. Цана 1000 руб.

19 лютага у 15.00 у рамках праграмы "Мы любім Беларусь" праводзіцца мерапрыемства, прысвечанае 60-годдзю Перамогі ў Вялікай Айчыннай вайне. У праграме: перасоўная выстаўка музея Вялікай Айчыннай вайны, выступленне ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, прагляд кінафільма "Зорка" па аповесці Эмануіла Казакевіча.
Запрашаем кожную сераду ў 21.00 на модныя крутыя студэнцкія вечарынкі. Студэнтам, навучэнцам тэхнікумаў і вучылішчаў, а таксама членам БРСМ уваход 1040 руб.
Кожную нядзелю ў 12.00 – "Вясёленькая нядзеля" з вясёлай сямейкай. Дыскатэка і мастацкі фільм "Сняжок" (23 лютага).
Дыскатэка 14+-2. Прыходзьце ў 19.00 кожную суботу. Працуе бар. Група з 12-і чалавек – 13 вядзе бясплатна.
28 лютага ў 19.00 – Сяргей МІНСКІ ў танцавальна-канцэртным шоу "Горад мой". Цана – 4000 руб.
Прымаем калектыўныя заяўкі на правядзенне святочных вечарынак.
Тэл. для даведак: 7-15-92, 7-06-30.

■ **ТВАЁ ІМЯ**

Валянціна

Значэнне і паходжанне: дужая, моцная (лац.).

Шчырая, непасрэдная, верная, прыветлівая. Валянціна не такая прыгожая, як незвычайна мілая. Гэта жанчына марыць аб вечным каханні. У грамадскім жыцці – заўсёды ў пошуку новага. Па натуры халерык і мае нялёгкі характар. Гэта разумная, працалюбівая жанчына, некалькі хмурая, зайздрослівая, але мае вялікі запас кахання і пяшчоты. Схільная замыкацца ў сабе і рэдка выказвае свае думкі ўслых. Скрытная, вельмі самаўпэўненая і разліковая. З моцнай сілай волі. Валянціна спагадлівая, уважлівая, але іншы раз і празмерна, не ўсе гэта могуць вынесці. Бывае часта надакучлівай, стамляе роспытамі. Валодае незвычайна хуткай рэакцыяй, можа быць выбухованебяспечнай у сваіх паступках; калі з чым не згодная, выказвае незадаволенасць так бурна, што не заўжды паступае разумна. Упартая. Паражэнні і няўдачы расстройваюць яе, але яна не робіць з гэтага трагедыі.

Валянціна звычайна ўзорны работнік, засяроджаная вучаніца. Яе вабяць прафесіі, дзе трэба аддаваць сабе ўсю, укладваць душу. А больш за ўсё ёй падыходзіць роля маці вялікага сямейства, захавальніцы дамашняга ачага і вернасці мужу. Ёй падабаецца працаваць з дзецьмі, даглядаць за хворымі, дапамагаць нямоглым. Можа стаць доктарам, медсястрой, санітаркай, выхавацелькай, настаўніцай. У яе добрая інтуіцыя, але яна ёй не карыстаецца. Ідзе сваёй дарогай і не хоча шукаць прыгод. Цвёрда стаіць на зямлі. Не імкнецца да бляску, наадварот – стараецца ўступіць права першынства ўсім жадаючым прыцягнуць да сябе ўвагу. У яе аналітычны склад розуму, адсюль цікавасць да дробязяў, а не галоўнага. Яе лёгка пакрыўдзіць. Але яна хутчэй стане на абарону другога, чым будзе адстойваць сябе. Схільная моцна прывязвацца, але кола яе сяброў абмежаванае і дасканала адабранае. Валянціна прытрымліваецца суровых маральных правілаў. У яе прыроджанае пачуццё маралі, якое заўжды праяўляецца ў пераломным перыядзе яе жыцця. У Валянціны зайздроснае здароўе і вынослівасць. Павінна весці размераны лад жыцця. У жыцці не вельмі вязучая, але стварэцца ўражанне, што там, дзе іншым прыходзіцца змагацца, ёй даецца ўсё без бою.

У дзяцінстве асаблівых клопатаў не прыносіць нікому, бо сама можа вырашаць свае праблемы.

Купон 7

Рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

ТЭКСТ

ПРОЗВІШЧА, ІМЯ, АДРАС (НЕ ДЛЯ ДРУКУ)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету! Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

ЗНАЁМСТВЫ

Пазнаёмлюся з мужчынам для сяброўскіх адносін. Пра сябе: 48/164/58. Маладзечна-6, п/п МС 0455141.

44/170/72, прыемная жанчына, матэрыяльна і жыллём забяспечаная. Пазнаёмлюся з надзейным, сур'ёзным мужчынам для стварэння сям'і. 222310, Маладзечна-1, п/п МС 0997520.

Дзе ты, добрая дзяўчына са шчырым сэрцам, вызначаная мне лёсам? Адукаваны малады чалавек 32/180 хоча сустрэць цябе, адзіную. Маладзечна-3, п/д П №680850.

■ **ІМЯНІНЫ**

14 лютага
Праваслаўныя: Фядоцці, Пятра, Трыфана.
Каталіцкія: Валенты, Зянона, Кірылы, Методыя.
15 лютага
Праваслаўныя: Грамніцы (Стрэчанне Гасподняе).
Каталіцкія: Зігфрыда, Фаўстына, Юзафа.
16 лютага
Праваслаўныя: Ганны, Мікалая, Рамана, Сямёна, Уласа.
Каталіцкія: Дануты, Юльяны.
17 лютага
Праваслаўныя: Абрама, Георгія, Кірылы, Мікалая, Юрыя.
Каталіцкія: Збігнева, Лукача, Юльяна.
18 лютага
Праваслаўныя: Агафіі, Макара.
Каталіцкія: Канстанцы, Сымона.
19 лютага
Праваслаўныя: Марыі, Марфы, Хрысціны, Максіма, Феафіла, Юльяна.
Каталіцкія: Конрада.
20 лютага
Праваслаўныя: Парфена.
Каталіцкія: Лявона.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- Форд-Скорпіё, 1990 г. в. Т. у Ашмянах 38104.
- А/м **БМВ-525ТДС,** 1993 г. в., 2.5ТД, 5КПП, чорны металік, кандыцыянер, выдатны стан, 5200 у. а. Тэл. (8-029) 6570932.
- Нісан-Сані, 1.7Д, 1990 г. в., 1800 у. а., фаркоп, люк. Т. у Валожыне 35332.
- А/м Форд-Скорпіё, 1986 г. в., 2.0, газ-бензін, 1100 у. а., торг. Т. у Вілейцы 74421.
- ВАЗ-2103, 1979 г. в., добры стан, 500 у. а. Т. у Вілейцы 35106.
- Рэно-19, 1994 г. в., п/б, л/д, кандыцыянер, электрыка, з Германії. Т. у Маладзечне 53805, (8-029) 6304366.
- А/м пасля 1990 г. в. **ПАД ЗАКАЗ**. Т. у Маладзечне 39301.
- А/м ФВ-Гольф-2, дызель, 1985 г. в. Т. у Маладзечне 98014.
- А/м Opel-Vectra, 1.8Б, 1993 г. в., выдатны стан. Т. у Маладзечне 31532.
- VW-Passat, 1991 г. в., 1.9D, тэл., цана 2850 у. а. Т. у Маладзечне 30840, (8-029) 6027130.
- VW-Vento, 1994 г.э., бензін, 3950 у. а. Тэл. (8-029) 6268367, (8-029) 6290292.
- А/м ВАЗ-21074, 1995 г. в., чырвоны, 1500 у. а. Т. у Астраўцы 21782.
- Форд-Эскорт, 1993 г. в., 1.6і. Т. у Маладзечне 67764 (пасля 18^{00}), (8-029) 6867764.
- Форд-Транзіт, 1989 г. в., 2.5D, грузавы, паўвысокі, тэрмінова. Тэл. (8-029) 6277259.
- ВАЗ-2105, чорны, 1992 г. в. Т. у Маладзечне 32318.
- Мерсдэс-307D, 1983 г. в., бартавы, 1,8 т. Т. у Маладзечне 40957, (8-029) 6181855.
- Сузукі-Кэры, 1991 г. в., міні-бус, г/п 800 кг, 5 месцаў, 1.0 бензін, 1500 у. а., торг. Т. у Маладзечне 31655.
- А/м Форд-Сіера, 1986 г. в., 2.3Д, 1200 у. а., торг. Т. у Маладзечне 33318.
- VW LT-28, 1980 г. в., добры стан, 2.0 бензін, грузавы, тэнт, 2 тоны. Т. у Маладзечне 42053.
- ГАЗ-24 "Волга" на запчасткі. Тэл. (8-029) 6561048.
- ФВ-Гольф-2, 3-дзверны, 1.6Д, 1985 г. в., 1250 у. а. Т. у Маладзечне 34889.
- Опель-Аскону, 1987 г. в., 1.6Б + рухавік; 1000 у. а. Т. у Маладзечне 50981.
- Опель-Астру, 1992 г. в., 1,6Б, 2300 у. а., торг. Тэл. (8-029) 6362963.
- ФВ-Пасат, 1.9 турбадызель, 1991 г. в., або мяняю на а/м з меншым аб'ёмам рухавіка. Т. у Вілейцы 33601.
- Мерседэс-200, 2.0Д, 1981 г. в., 1500 у. а., торг. Т. у Вілейцы 54825.
- А/м Таёта-Кемры, 1987 г. в., 2.0ТД, добры стан, універсал, 6 месяцаў з Германіі, 2000 у. а., торг. Т. у Маладзечне 31649 (пасля 20^{00}), (8-029) 6355294.
- VW-Транспарцёр, 1.6Д, пасажырскі, 1988 г. в. Т. у Смаргоні 34030.
- Аўдзі-100, 1986 г. в., 1.8К, 1650 у. а. Т. у Маладзечне 31243.
- ГАЗ-53А; пакрышкі Т-25; швейныя машыны нажныя (Падольск - 70 у. а., Сінгер - 20 у. а.); пральную машыну-аўтамат Вятка - 100 у. а. Т. у Маладзечне 76866.
- А/м Аўдзі-100, 1978 г. в., выдатны стан, 900 у. а. Т. у Маладзечне 77416.
- Опель-Астру, 1993 г. в., 1,6Б, 5-дзверны, з Германіі, 2280 у. а. Т. у Маладзечне 52688.
- Фіят-Тэмпра, 1993 г. в., 1.6Б, зялёны, з Германіі. Т. у Маладзечне 64656.
- Рэно-Шафран, 1993 г. в., бензін, вішня, поўны электрапакет, без прабегу па РБ. Т. у Маладзечне 36830, 54209 (пасля 20^{00}).
- А/м ФВ-Пасат, 1990 г. в., 1.8, газ-бензін, спелая вішня, не эксплуатуецца ў зімні перыяд, 2250 у. а. Т. у Маладзечне 61881.
- А/м Форд-Эскорт, 1988 г. в., 1.3Б, ц/з, сігналізацыя, выдатны стан, 1250 у. а., торг. Т. у Маладзечне 62912.
- А/м Опель-Кадэт, універсал, 1987 г. в., 1.3 бензін. Т. у Маладзечне 32126.
- Рэно-19, бензін, 1991 г. в., 2100 у. а.; ІЖ-2715, 1989 г. в., выдатны стан, 500 у. а. Тэл. (8-029) 6635086. Т. у Маладзечне 54633.
- Форд-Эскорт, 1.4Б, 1987 г. в., выдатны стан, 1430 у. а. Т. у Маладзечне 37967.
- Нісан-Прымеру, 1994 г. в., вішнёвы. Т. у Маладзечне 31706.
- Опель-Аскону, 1985 г. в., 1.6Б, сіні, добры стан, стэрэа, 1250 у. а., торг. Т. у Маладзечне 33043.
- Форд-Эскорт, 1.6Д, 1987 г. в., 3-дзверны; нядорага новыя шыны 185R15C - 4 шт., 185/65R14 - 2 шт. Тэл. (8-029) 6244662.
- ВАЗ-2109, 1991 г. в.; Сеат-Таледа, 1993 г. в.; Рэно-19, 1993 г. в. Т. у Маладзечне 36901.
- А/м Сеат-Таледа, 07.1993 г. в., сіні, 1.6, г/у, люк, дзень з Германіі. Т. у Маладзечне 40414, (8-029) 6575486.
- А/м Опель-Аскона, 1985 г. в., 1.8і, седан, 1050 у. а. Т. у Маладзечне 40354, (8-029) 6581626.
- Мазду-626, 1984 г. в., 1.6К, серабрысты металік, хэтчбек, 850 у. а. Т. у Мядзеле 43488.
- Toyota-Karina, 1989 г. в. 1600 см³, люк, г/у, кар/фар, стэрэа, 16V, цёмна-сіні металік, добры стан. Т. у Вілейцы 59589, (8-029) 6390130.
- Опель-Рэкорд, універсал, 2.0Д, 890 у. а., торг, 1981 г. в. Т. у Вілейцы 33120.
- ВАЗ-2107, 1994 г. в., аб'ём 1.5, у добрым стане. Т. у Вілейцы 44215.
- ВАЗ-2108, 1991 г. в. Т. у Вілейцы 55783.
- Пежо-309, 1991 г. в., металік, 5-дзверны, выдатны стан. Т. у Вілейцы 33955.
- Пежо-309, 1993 г. в. Т. у Вілейцы 56776.
- Форд-Мандэо, 1993 г. в.; Рэно-19, 1993 г. в. — з Германіі. Тэл. (8-029) 6283849.
- М-2140, цана пры аглядзе. Т. у Вілейцы 46310.
- Фольксваген-Джэту, металік, чырвоны, прычапное, спойлер, 1.6Б, выдатны стан, 750 у. а.; ВАЗ-Ніва, 1989 г. в., цюнінг-дызайн, 900 у. а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6275394.
- Форд-Транзіт, 1982 г. в. Т. у Вілейцы 57445.
- Мазду-626, 1.8 газ-бензін, 1994 г. в., хэтчбек, бардовы, 8 дзён з Бельгіі, добры стан. Тэрмінова. 3400 у. а. Т. у Вілейцы 53305.
- VW-Пасат, 1995 г. в., дызель; Мазду-626, 1993 г. в., дызель; Мазду-626, 1995 г. в., бензін. Тэл. (8-029) 6153865.
- VW-Джэту, 1989 г. в., 1.6Б, чырвоны. Т. у Вілейцы 56369.
- ВАЗ-2101, 1979 г. в., добры стан, капрамонт рухавіка, 650 у. а., торг. Т. у Вілейцы 35246 (увечары).
- Запчасткі да VW-Джэты-1, 1982 г. в., бензін, 3-дзверная, дакументы. Трубу поліэтыленавую д.100х25 м. Т. у Вілейцы 33536 (пасля 18^{00}).
- Нісан-Сані з Германіі. Т. у Вілейцы 45376.
- Форд-Эскорт, 1992 г. в., 1.6Б, блакітны металік, 5-дзверны, кар/фар, рэг/руль, 5КПП, выдатня гума, 1900 у. а. Т. у Вілейцы 53501.
- Аўдзі-90, 1985 г. в., 2.0і, 1350 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6266898.
- Аўдзі-100, 1986 г. в., 2.0і, ABS, люк, нефарбаваны, 1550 у. а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 6266898.
- Аўдзі-80, 1986 г. в., пераходная, 1350 у. а. Т. у Вілейцы 33063.
- 4 стальныя дыскі на 13" Мазда; абшыўка на дзверы пад э/п; CD-праўгравальнік Sony; прыстаўку Sega; картрыдж. Т. у Вілейцы 53198.
- ВАЗ-21093, 1992 г. в. Т. у Вілейцы 55536.
- Рухавік да Volvo-740, турбадызель, на з/ч. Т. у Мінску 2507548, Жэня.
- Форд-Эскорт, 1989 г. в., 1.3Б, 1200 у. а., торг. Т. у Вілейцы 58241.
- Опель-Кадэт, караван, 1985 г. в., 1.6Д, тэрмінова, нядорага. Т. у Вілейцы 45341, (8-029) 6202585.
- VW-Пасат, 1989 г. в., 1.8Б, чырвоны, універсал. Т. у Вілейцы 32848.
- А/м ФВ-Пасат В-3, 1990-91 г. в., 1.8 мона, г/б, седан, зялёны, фаркоп, 5КПП. Т. у Маладзечне 77541.
- А/м Рэно-19, 1990 г. в., 3-дзверны, 1.4 мона, 1450 у. а., торг. Т. у Маладзечне 32074.
- Фіят-Крому, **2.0TDi.** Т. у Маладзечне 69682.
- Мерседэс-200Д, 850 у. а. Т. у Маладзечне 24367.
- ВАЗ-2106; Масквіч па запчастках; ВАЗ-2109, 1000 у. а. Т. у Маладзечне 40747.
- З/ч БМВ-5. Т. у Маладзечне 41416.
- Фіят-Дукато, 1.9Д, грузапасажырскі, 1992 г. в., з Германіі, 3200 у. а. Тэл. (8-029) 6660037.
- Форд-Эскорт, 1,4Б, з Германіі, бардовы. Тэл. (8-029) 6235068.

КУПЛЮ

- А/м УАЗ бартавы. Т. у Маладзечне 98158.
- Матацыкл Урал у добрым стане. Т. у Маладзечне 66144.
- Г/а ГАЗ, ЗІЛ, дызель, фургон, добры стан. Т. у Вілейцы 33012.
- Опель-Аскону, 1.3 (без дакументаў) або аварыйную з добрым рухавіком ці рухавік 1.3. Т. у Вілейцы 33871.
- Матацыкл Мінск у выдатным стане. Т. у Вілейцы 35212.
- ЗАЗ-968 М добрым кузавам. Т. у Вілейцы 56492 (пасля 19^{00}).
- Дзверы да Гольф-2, 1991 г. в., 5-дзверны. Т. у Маладзечне 66495.
- Стартэр, пускач да Т-40; для ЗІЛ-130: кузаў, прычэп. Т. у Маладзечне 33947, (8-029) 6570984.

Куплю
трос спідометра, ручку дзвярную, цягу рулявой калонкі да а/м «Ісудзу-Мідзі», 2.4 турбадызель, 1995 г.в.
Тэл. (8-029) 6550799

ПАСЛУГІ

- Устаноўка сігналізацый, ц/з, **УСТРОЙСТВАЎ ПЕРАДПУСКАВОГА ПАДАГРЭВУ РУХАВІКА**, устройстваў падагрэву дызпаліва (для легкавых і **ГРУЗАВЫХ АЎТО**). Т. у Маладзечне 64136.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- 2-пакаёвую кватэру, р-н з-да "Зеніт"; гараж у ГК-4. Т. у Вілейцы 58062 (пасля 15^{00}), (8-029) 6544559.
- 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Маладзечне 51229.
- 3-пакаёвую кватэру па вул. Міру; гараж у ГК №16. Т. у Маладзечне 61446.
- 4-пакаёвую кватэру, вялікі балкон, 4-ы паверх, вялікі падвал. Т. у Вілейцы 58033, маб. (8-029) 6577653.
- Дом у в. Насілава, вул. Савецкая, 58. Т. у Мінску 2708175 (дам.), 2636478 (раб.).
- Дом у в. Заскавічы, г/п. Т. у Смаргоні 53728.
- Дачу ў Заскавічах на беразе Віліі. Т. у Смаргоні 21137.
- Жылы дом у в. Лужок, 30 сотак, гаспабудовы, сад. Т. у Маладзечне 51156.
- Палову дома ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 61946.
- Дом з пабудовамі (0,25 га зямлі), в. Качанкі, 5 км ад Вілейкі. Т. у Вілейцы 55931 (15^{00}-22^{00}).
- Дом у Вілейцы. Мяняю на кватэру. Т. у Вілейцы 53888.
- 4-пакаёвую кватэру з усімі выгодамі, гараж, хлявы, 10 сотак, в. Даўгінава. Т. у Вілейцы 64380.
- 2-пакаёвую кватэру (к/п 50,3, ж/п 29,7, 5-ы паверх), вул. Талстога, 49, 6300 у. а. Т. у Вілейцы 58062.
- Дом. Т. у Вілейцы 32516.
- Новы дом; ВАЗ-2102. Т. у Вілейцы 32133, 32547.
- Дом у в. Гарадок, 40 сотак зямлі, сад, пабудовы, калодеж, склеп, 22 км ад Маладзечна, побач аўтобусны прыпынак. Т. у Вілейцы 59368.
- Участак пад будаўніцтва (в. Снежкава); дзверы ДВП; сетку для агароджы ацынкаваную. Т. у Вілейцы 57040.
- 2-пакаёвую кватэру без выгод у Вілейцы, тэлефон, хлеў, агарод. Т. у Маладзечне 76263.
- 2-пакаёвую кватэру 52,5/29,5/6,2; 9/9 паверх цаглянага дома. Т. у Маладзечне 24344.

КУПЛЮ

- Тэрмінова 2-пакаёвую кватэру (2-3 паверхі). Т. у Вілейцы 51040. Т. у Мядзеле 38692.
- 3-, 4-пакаёвую кватэру, катэдж. Т. у Маладзечне 31193, (8-029) 6337914.
- Месца або недабудаваны гараж па вул. Незалежнасці. Т. у Вілейцы 51252.
- Дом або 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 35425.
- Хлеў 6х8 або 6х7 або зруб. Т. у Вілейцы 54253.

МЯНЯЮ

- 3-пакаёвую на 4-пакаёвую. Т. у Маладзечне 31193, (8-029) 6337914.
- 3-пакаёвую кватэру ў цэнтры на 2-пакаёвую ў новым доме. Т. у Вілейцы 56239 (пасля 19^{00}).
- 2-пакаёвую непрыватызаваную добраўпарадкаваную кватэру ў Мядзеле на 2-пакаёвую ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 33247.
- 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы + два гаражы на дом. Тэл. (8-029) 6363824.
- 4-пакаёвую кватэру ў р-не "Зеніт" на 2 кватэры. Т. у Вілейцы 53638, 56921.

НАЙМУ

- **ГАРАЖ У ВІЛЕЙЦЫ. Тэл. (8-029) 6550799.**

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ ЎБОРЫ:** модныя, элегантныя, новыя паступленні, вэлюм у падарунак. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293. Ліц. №04599 Белбытсаюза18.10.1999-18.10.2004.
- **У САЛОНЕ ВЯСЕЛЬНАЙ МОДЫ "РАКСАЛАНА"** новая калекцыя 2003 года. У падарунак вэлюм. Гасцініца "Маладзечна". Т. у Маладзечне 74109, 51070. Ліц. №00582 Белбытсаюза 4.06.1999-4.06.2004.
- Пракат Зоі Іванаўны прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Вяночак для нявесты ў падарунак. Сукенка для маці нявесты — бясплатна. Усе аксесуары для вяселля: пярсцёнкі на а/м, ручнікі, кветачкі і іншае. Т. у Маладзечне 50825. Ліц. №03716 Белбытсаюза 13.08.99-13.08.2004.
- Вясельныя і вячэрнія ўбранні. Вялікі выбар. Т. у Маладзечне 75801. Ліц. №04285 БДААБАН 20.05.2002-20.05.2007.
- **ВЯСЕЛЬНА-ВЯЧЭРНІ САЛОН "МІЛЭДЗІ".** Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Вул. Буйніцкага, 30 (р-н СШ №7). Т. у Маладзечне 77382. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007.
- Вясельныя і вячэрнія сукенкі. Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Т. у Маладзечне 67877 (дам). Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006.
- Мілыя нявесты! Чароўныя ўбранні для вас. Т. у Маладзечне 30848, 26308. Ліц. №01795 БДААБАН 8.05.2001-8.05.2006.
- Абутак для нявест і іншы мадэльны абутак у ГЦ "Белы капрыз". Маладзечна, вул. Ф. Скарыны, 16. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Пасв. №023112 Мінаблвыканкома ад 30.04.2002.
- **АНСАМБЛЬ "СВЯТА".** Музычнае абслугоўванне ўрачыстасцяў. Вядзенне, гульні, конкурсы. Свой аўтатранспарт. Т. у Вілейцы 56775, 51284. Пасв. ІП №002072 Мінаблвыканкома ад 04.11.1999.
- **ВЯСЕЛЬНЫЯ І ВЯЧЭРНІЯ** уборы. Вялікі выбар. **Т. у Вілейцы** 55513, (8-029) 6655513. Ліц. №04123 БДААБАН 24.04.2002-24.04.2007.

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

- Пракат гульнявых прыставак "Sony PS" і "Sega DC". Дастаўка. Т. у Маладзечне 39379. Ліц. БбС №01796 ад 8.05.2001 г.да 8.05.2006 г.
- **ДАМАФОНЫ Ў ПАД'ЕЗДАХ.** Устаноўка. Т. у Маладзечне 65166. Ліц. №2609 МС РБ 30.05.2002-30.05.2007.
- Аказваем **РЫТУАЛЬНЫЯ ПАСЛУГІ НА СПЕЦАЎТАМАБІЛІ** (катафалк). Т. у Маладзечне 75857, (8-029) 6300147.
- Прадпрыемства выканае тэхнічную сушку і вырабіць дошкі для падлогі, вагонку з матэрыялу заказчыка. Т. у Вілейцы 32763. Ліц. ЛХ №4527 Мінлясгаса РБ 20.11.2002-20.11.2007.
- Кантрольныя работы па вышэйшай матэматыцы, інфарматыцы, статыстыцы. Т. у Маладзечне 60505.
- Рамонт электраінструмента. Т. у Маладзечне 77414, (8-029) 6581536, Андрэй. Ліц. №04622 БбС 22.10.1999-22.10.2004.
- Рамонт бытавой тэхнікі. Т. у Маладзечне 71134. Ліц. №03645 БДААБАН 18.02.2002-18.02.2007.
- Сталярна-аддзелачныя работы, якія не патрабуюць ліцэнзіі. Т. у Маладзечне 52506.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

- Магазін **"ІНТЭР'ЕР"** (Вілейка, вул. 17 Верасня, 29) прапануе вялікі выбар **ЛІНОЛЕУМА, САНТЭХНІКІ** і іншых тавараў. Т. у Вілейцы 55966. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №89 Вілейскага РВК да 28.09.2006.
- Блокі ГЗС, Смаргонь. Цана завода. **ДРОВЫ**. Дастаўка. Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6362559.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

- Самаробны трактар, дызель, з навясным абсталяваннем, прычэп, 950 у. а. Т. у Вілейцы 63261.
- Трактар МТЗ-082, 1993 г. в., з навясным абсталяваннем. Т. у Мядзеле 43206.

БЫТАВАЯ ТЭХНІКА

- КТ Грундзік, 72 см; Гарызонт, 51см, 61 см; відэаплэер. Т. у Маладзечне 34740.
- Пральную м/аўтамат Indesit, верхняя загрузка; Sony PS з дыскамі — б/у. Т. у Маладзечне 36150.
- Каляровы тэлевізар Гарызонт; халадзільнік Мінск; маразільнік Мінск; газавую пліту 4-канфорачную (Брэст) — усё б/у. Т. у Вілейцы 57040.
- Тэлевізар, сотавы, аўтамагнітолу, пральную машыну. Т. у Вілейцы 45376.

МУЗІНСТРУМЕНТЫ

- Нямецкі акардэон. Т. у Маладзечне 65019.

МЭБЛЯ

- Мэблю ў добрым стане; дзверы. Т. у Смаргоні 53890.
- **МЭБЛЮ РБ.** Дастаўка. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6313007. Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №260 Вілейскага РВК 28.08.2002-2007.
- Спальню б/у, можна паасобку. Т. у Вілейцы 51252.

ЖЫВЁЛА

- Шчанят чау-чау, чорныя. Т. у Маладзечне 40237.
- Гадавальнік сабак прапануе шчанят сярэдняазіяцкай аўчаркі (можна оптам), маладых сабак. Т. у Мядзеле 50661.
- 2 свіней жывой вагой. Т. у Маладзечне 20258.
- Кабана. Вілейскі р-н, в. Куранец, вул. Партызанская, д.41.
- Кабылу рабочую і жарабя. Т. у Вілейцы 46358.

ІНШАЕ

- **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656.
- Камп'ютэр Cel400/208НБ/20ГБ-7200/TNT2-16МБ/CD/SOUND/Кв/mouse/Speek/15" — 320 у. а.; Ath 167/256DDR/40ГБ-7200/GF2MX400-64/CD/SOUND/Кв/mouse/speek/(17" плоскі) — з гарантыяй — 430(620) у. а. Т. у Вілейцы 51836, (8-029) 6241036.
- **ЦУДА-ПЕЧКУ** ПК-1Б. Для абагрэву садовых домікаў, цяпліц, гаражоў і прыгатавання ежы. Паліва — салярка, 120 г/гадз. Т. у Маладзечне 70448, (8-029) 6574276.
- Сотавы тэлефон у камплекце. Тэл. (8-029) 6015576.
- **КАМП'ЮТЭРЫ PI-PIV, КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, Б/У, ГАРАНТЫЯ. ДАСТАЎКА. Т. у Маладзечне 60583, 64687, (8-029) 6432423.**
- Камп'ютэр Celeron-850, манітор. Т. у Маладзечне 51556.

«Боні М» у Маладзечне
Сапраўды, 23 лютага ў горадзе будуць заакіянскія гастралёры.
Выступленне легендарнай англійскай групы ў канцэртных залах і дыска-клубах да гэтага часу мае ашаламляльны поспех і пакідае незабыўнае ўражанне на гледача.
Пачатак канцэрта ў 18 гадзін.
Кошт білетаў 35000-40000 руб.
Звярніце ўвагу!
Тэл. для даведак у Маладзечне **77293**.

Магазін ТДА «Санрамбуд»
рэалізуе:
газавыя катлы, калонкі, шлангі, катлы на цвёрдым паліве, трубы стальныя, краны, вентылі, дэталі трубаправодаў і іншае.
Маладзечна, вул. Гарадоцкая, 105.
Тэл. у Маладзечне **60986, 66637.**
Падлягае абавязковай сертыфікацыі. Ліц. №1130 Маладзечанскага ГВК 28.05.2002-28.05.2007.

- В/камеру Соні, 190 у.а. Тэл. (8-029) 6235068.
- Гаражныя вароты новыя; 2-касетны магнітафон Атланта, нядорага. Т. у Вілейцы 53941.
- Р/тэлефон "Харвест-7", поўны камплект + узмацняльнік + аўтаантэна; маб/тэлефон "Матарола-3888", б/у; маб/тэл. "Сіменс С45", новы, з аксесуарамі. Тэл. (8-029) 6391324.
- Тэлефон мабільны, пральную машыну-аўтамат, відэаплеер — б/у. Тэл. (8-029) 6026688.
- Дзіцячую каляску, тэлевізар Віцязь — б/у, танна. Т. у Маладзечне 41009.
- **КАМП'ЮТЭР INTEL, AMD — Б/У. КАМПЛЕКТУЮЧЫЯ, ГАРАНТЫЯ, РАМОНТ. Т. у Маладзечне 54583, (8-029) 6161705.**
- AMD K6-2-400/64/4,3/4/SB/FDD/CD-ROM/KB/MS/14". Нядорага. Тэл. (8-029) 6208846.
- Камп'ютэр Р-233 у выдатным стане, CD-ROM, modem — 150 у. а. Т. у Маладзечне 61958.
- Пэйджэр. Т. у Маладзечне 51033.
- Гандлёвую палатку — б/у. Т. у Вілейцы 56145.
- Сістэму НТВ + дапамагу устанавіць. Т. у Вілейцы 57445.
- **БАВАЎНЯНЫЯ ТКАНІНЫ** са склада ў Маладзечне і пад заказ. Т. у Маладзечне 26127. Ліц. №0057233 Маладзечанскага РВК 27.06.2002-27.06.2007.
- Сотавы Siemens ASO. Т. у Маладзечне 40398.

КУПЛЮ

- **ФОТААПАРАТЫ**, аб'ектывы, **ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, абразы, мэблю, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8029) 6564854.
- Старадаўнія даваенныя рэчы. Т. у Смаргоні 51245, (8-029) 6313362.
- Засаўкі (задвижки), вентылі, адводы. Тэл. (8-029) 6334676.
- Дошкі лісцевых парод, таўшчыня ад 40 мм. Тэл. (8-029) 6015034.
- Электрарухавік 37-38 кВт, 1500 аб/мін. Тэл. (8-029) 6766706.
- Чэкі "Жыллё". Тэл. (8-02156) 39113.
- Апырсквальнік. Т. у Вілейцы 32922.

ЗГУБЛЕНА

- Згубленае пасведчанне інваліда 1 групы па зроку на імя Ірыны Францаўны Савіцкай лічыць несапраўдным.

ПАТРАБУЮЦЦА

- **РАБОТА Ў МАСКВЕ:** муляры, цесляры-бетоншчыкі, газаэлектразваршчыкі, электрамантажнікі, тынкоўшчыкі-маляры, плітачнікі, сталяры, сантэхнікі, рознарабочыя. Жыллё, рэгістрацыя, медстрахоўка, харчаванне. "Жылбуд". Тэл. (8-029) 6595970.
- Запрашаем на работу ў Расію, Мінск, жанчынам па сумяшчальніцтву ў вашым рэгіёне. Т. у Вілейцы 54984 (18^{00}-21^{00}). Пасв. №790116741 Бабруйскага РВК ад 20.02.2002.
- Вадзіцелі катэгорыі "Е" для міжгародніх перавозак, не старэй за 35 год. Т. у Вілейцы 50053.

ШУКАЮ РАБОТУ

- Шукаю работу па **РАМОНЦЕ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ.** Т. у Маладзечне 76721.

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ МАЛАДЗЕЧАНЦАЎ

Колькі разоў вы кахалі?

Аляксандр Кулак, трэнер-выкладчык:

— Першы раз закахаўся ў 5-м класе ў суседку па парце. Цяпер на рабоце сустракаемся. Але па-сапраўднаму пакахаў ў 20 гадоў. У арміі тады служыў. Калі быў у звальненні, пайшоў на танцы. Там і сустрэў сваю адзіную.

Станіслаў Танана, школьнік:

— Не злічыць. Але цяпер мае сэрца свабоднае. Выбіраю дзяўчат на дыскатэках. Падабаюцца сярэдняга росту, з кароткімі цёмнымі валасамі. Упершыню закахаўся яшчэ ў першым класе ў аднакласніцу Лену. Цяпер яна з'ехала ў іншы горад, і ўсе сувязі з ёй страчаныя.

Наталля Вірынская, вучаніца:

— Шмат. Я такая ўлюблівая! На дзень Святога Валянціна самы дарагі падарунак падрыхтавала сваму хлопцу. Астатнім падару паштоўкі. Мяркую, што сапраўднае каханне можна знайсці, калі вучышся ў інстытуце.

Анжаліка Каралевіч, метадыст цэнтра мастацкай творчасці:

— Перыядычна знаходжуся ў стане закаханасці. У юнацтве гэта было часта. Па-сапраўднаму кахала двойчы. Аднаго кахаю і да цяперашняга часу – мужа. Менавіта яму і дзецям падрыхтавала падарункі да дня закаханых.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ НАДВОР'Е

Мінск	14.2 дзень	14.2 вечар	15.2 дзень	15.2 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	744	742	749	752
тэмпература паветра, °С	-1	-2	-8	-16
вільготнасць паветра, %	97	98	95	95
вецер, м/сек	2-5	1-3	4-7	4-7

Вільня	14.2 дзень	14.2 вечар	15.2 дзень	15.2 вечар
ападкі				
атмасферны ціск, мм	752	751	758	760
тэмпература паветра, °С	-1	-3	-7	-14
вільготнасць паветра, %	96	96	93	96
вецер, м/сек	4-7	2-5	4-7	4-7

Чытайце праз тыдзень:

- **Мікрахвалевая печ.** Што можа рабіць гэты цуд тэхнікі?
- **У гасцях у Юзафа Грынчука.** Карэспандэнт выязджае да чытача. Матэрыял Яўгеніі Манцэвіч.
- **Знойдзены першы часопіс ў Маладзечне.** Міжваенная Маладзечна жыло насычаным жыццём.

Кветкавы гараскоп

У наш час многія захапляюцца гараскопамі. Але не ўсе ведаюць, што ёсць кветкавы гараскоп. Кожнаму чалавеку адпавядае яго кветка, якая можа служыць яму талісманам. А цяпер знайдзіце кветку, побач з якой у дужках указана дата, якая адпавядае дню вашага нараджэння. Гэта і ёсць ваш талісман у свеце кветак.

Сланечнік (1, 10, 19, 28)

Людзей, талісманам якіх служыць сланечнік, навакольныя любяць і цэняць за дадзеныя ім прыродай аўтарытэт і сілу. Яны незаменныя і непаўторныя. Нават у сітуацыях, якія здаюцца безвыходнымі, гэтыя людзі знаходзяць маланкаоснае рашэнне. Адоранасць шматгранная, але ў юнацтве нярэдка распыляюцца. Для таго, каб гэтым людзям дабіцца поспеху, неабходна дзейнічаць справядліва і бескарысна, як падказвае сэрца.

Піён (2, 11, 20, 29)

Гэта верныя, пастаянныя і настойлівыя людзі. Навакольным, праўда, яны здаюцца некалькі ўпартымі. Але гэта не можа пазбавіць іх утульнага "дамашняга" зачаравання, якое ўласціва гэтым людзям. Вельмі важную ролю для іх іграе надзейны спадарожнік жыцця. Каб дасягнуць вялікіх поспехаў у жыцці, неабходна развіваць інтуіцыю.

Віка, гарошак (3,12,21,30)

Віка служыць талісманам гаваркім людзям, цікаўным, прыстойным і тым, якія схільныя да захаплення. Яны дынамічныя, дзейныя, не любяць падпарадкавання і якіх-небудзь рамак і ўмоўнасцяў. З усімі яны знаходзяць агульную мову, не здольныя задумвацца над праблемамі ўсур'з і надоўга. Для таго, каб дабіцца поспеху, гэтыя людзі павінны пазбягаць залішняга азарту.

Васілёк (4, 13, 22, 31)

Гэта кветка служыць талісманам надзейных, прамалінейных і без хітрыкаў людзей. Яны гасцінныя, верныя ў каханні, сяброўстве. Сумнiцельныя эксперыменты, якія ідуць насуперак устаноўленым нормам, для іх катэгарычна непрымальныя. Навакольныя нярэдка лічаць іх дзівакамі-донкіхотамі. Каб дасягнуць поспеху, "васількам" неабходна навучыцца "выходзіць за рамкі".

Лілея (5, 14, 23)

Людзі, талісманам якіх з'яўляецца лілея, вытанчаныя, рамантычныя. Яны любяць стыльнае жыццё і вострыя пачуцці, аднак баяцца рызыкі і крыўдлівыя. Ім неабходна развіваць стрыманасць і сціпласць, інакш яны могуць "сысці з дыстанцыі" і апынуцца ў палоне абставін.

Чырвоны мак (6, 15, 24)

Мак з'яўляецца талісманам людзям, якія тонка рэагуюць на пачуцці і думкі навакольных. Яны альтруісты. Людзі часта здаюцца ім лепшымі, чым ёсць на самой справе, і нярэдка ім прыходзіцца засмучацца. Для таго, каб дабіцца поспеху, ім неабходна пазбягаць залішняй нелагічнасці і прыхільнасці да парадоксаў.

Архідэя (7, 16, 25)

Гэта натуры пачуццёвыя, добразычлівыя, якія разумеюць прыгажосць і ўмеюць цаніць гармонію. Ім падабаюцца прыгоды, падарожжы, цікавіць культура, мастацтва. Без стомленасці знаходзяць работу для розуму, наведваюць культурныя мерапрыемствы. Утульны сямейны ачаг і элегантнае адзенне займаюць у шкале каштоўнасцяў не апошняе месца. Для дасягнення поспеху ім неабходна захоўваць аптымізм і адносіцца да жыцця больш лёгка.

Маргарытка (8, 17, 26)

Талісман-маргарытку маюць людзі мужныя, сціплыя, але, бывае, нецярплівыя. Калі загарацца якой-небудзь ідэяй, то з задавальненнем працуюць над яе рэалізацыяй. Са службовымі справамі спраўляюцца хутка і старанна. Кола сяброў, блізкіх у іх абмежаванае. Для таго, каб дабіцца поспеху, ім неабходна проста маўчаць і працаваць сумленна, тады з часам усё прыйдзе само.

Ружа (9, 18, 27)

Ружа служыць талісманам рамантычных, смелых і адважных людзей, якія часта схільныя жыць грамадскім жыццём. Яны ставяць перад сабой мэты ў самых розных галінах дзейнасці і нярэдка дабіваюцца свайго. Для таго, каб дабіцца поспеху, ім неабходна навучыцца цярпенню і разуменню таго, што немагчыма ахапіць неабдымнае, што ўсяму ёсць мяжа.

Вікторыя ЗУБОВІЧ, інжынер садова-паркавага будаўніцтва, Маладзечна.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Смаргонь - 01592, Ашмяны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

Рэгіянальная газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227.
Галоўны рэдактар **Аляксандр МАНЦЭВІЧ.**

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Тыраж **10500 экз.** Індэкс **63212** (індывідуальная падпіска), **63369** (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. **№7 (408) 14.2.2003.** РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 701. Падпісана ў друк у 13.00 13.2.2003

Наш адрас: 222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.
ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41, 5-07-99.
E-mail: regionnews@promedia.by
http://regionnews.promedia.by

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ

Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. **Тэл. 69667, 53841.**
Вілейка: вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». **Тэл. 55284.**
Смаргонь: вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». **Тэл. 33077, 34353.**

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ «Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444